

A Tokaji Író tábor

Jelige: I1HWL3

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	1
2. Falutalálkozó Tiszaladányban.....	3
3. A Tokaji Író tábor alapítása	5
3.1 Tokajról.....	5
3.2 Író találkozó.....	6
4. Egyetemes Magyar Író találkozó (1989-2001).....	10
5. A Tokaji Író tábor 2002-től napjainkig	34
6. Kutatáselemzés.....	44
6.1 A Tokaji Író tábor kuratórium tagjai körében végzett felmérés.....	44
6.2 Felmérés a tokaji középiskolások körében	50
7. Befejezés	59
8. Felhasznált irodalom	60
9. Mellékletek	63
9.1 A Tokaji Író tábor Egyesület Alapszabálya	63
9.2 Kérdőív a Tokaji Író tábor kuratóriumának tagjaihoz	69
9.3 Kérdőív a tokaji középiskolás diákokhoz	72
9.4 Nép Írók Emlékfala (Tiszaladány)	75
9.5 Millenniumi Irodalmi Emlékpark (Tokaj)	76

1. Bevezetés

Számomra a hagyomány és a kultúra ápolása és fenntartása nagyon fontos. Tokaji lakos lévén fontosnak érzem nemcsak a bor, hanem az irodalmi érték védését és ápolását is. Itt már a középiskolában nagy hangsúlyt fektetnek a kultúrára. A Tokaji Író tábor az 1970-es évek óta szinte folyamatosan megrendezett esemény. Tokajban három középiskola és egy általános iskola működik, az Író tábor helyszíne a '70-es évektől mindig a Tokaji Ferenc Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium. Az ideutazó előadókat és érdeklődőket a gimnázium kollégiumában szállásolják el.

Az Író tábor a magyar irodalom legnagyobb hagyományú és hatású nyári rendezvénye és eseménye. Fontosnak tartják a határon túli irodalom művelését és fejlődését. Neves irodalmárok, előadók, kiadók jelennek meg az aszú városában, mely vonzza a látogatókat, 2010-ben mintegy, 220 határon túli és hazai résztvevője volt a tábornak.

Dolgozatom témájának választásában nagy szerepe volt a középiskolában szerzett tapasztalatoknak. Tanáraink fontosnak érezték, hogy minél hamarabb megértsük ennek az eseménynek a jelentőségét és, hogy helyben lévén nem kell messzire utaznunk, hiszen csak karnyújtásnyira van tőlünk ez a fontos esemény. Az Író tábor programjaiban szinte minden korosztály, akit valamilyen szinten érdekel az irodalom, megtalálhatja a számára érdekes témát. Rendkívül színes és jó kulturális program. Az irodalmi szüret után megkóstolhatóak a finom tokaji borokat, melyeket évente más és más pincészetek kínálnak a tábor résztvevőinek. Megvannak az elmaradhatatlan események is, például az első tábori napon kilátogatnak Tiszaladányba, ahol az egész hagyomány elkezdődött, de új színes programokat is hoznak, mint a Tokaji esték. Az irodalom művelése és a megőrzésére való törekvés mindig minden korban megvolt, és fontos volt. Magyarországon a legtöbbet a Tokaji Író tábor tesz érte. Azonban sajnos, megszűnni látszik. A 2012-es megrendezése is kétségessé vált.

Dolgozatom első felében egészen a Tiszaladányi találkozó óta eltelt időt dolgozom fel évenként, témakörönként. A találkozó története négy nagy szakaszra bomlik, melyek az 1940-1972, 1972-1989-ig, és 1989-2001, és 2002-től napjainkig. A dolgozat második felében egy kérdőíves kutatás eredményét teszem közzé melyet, primer módon vegyes kérdőív segítségével, a kuratórium tagjai és a két középiskola (Tokaji Ferenc Gimnázium

Szakközépiskola és Kollégium, Kereskedelmi és Idegenforgalmi Szakközépiskola) diákjai körében végeztem.

A kuratóriumi tagok között végzett felmérésnél azt vizsgálom, hogy mennyire ismerhetik szerintük a tokaji lakosok az Íróttábor, mennyire lehet népszerű a körükben, valamint a hirdetésük megfelelő-e ahhoz, hogy sokan értesüljenek a Tokaji Íróttáborról és programjairól. Továbbá a helyi középiskolai diákok elmennek-e a rendezvényre és milyen ösztönző módszerekkel lehetne őket jobban rávenni a részvételre, mind a tanárok, mind a Tokaji Íróttábor részéről.

A kutatás végeztével látni fogjuk, hogy a kuratóriumi tagok hogyan látják a helybéliek aktivitását a Tokaji Íróttáborban és szerintük megfelelő helyeken hirdetik-e magukat, valamint, hogy a diákokat szerintük mivel lehetne ösztönözni a részvételre és, hogy felvállalják az irodalom szeretetét.

A diákok körében végzett kutatásnál szeretném megtudni, hogy mennyire ismerik a Tokaji Íróttábort, a rendezvényeit, szervezőit, előadóit, irodalomra gyakorolt hatását, tevékenységét. Részt vettek-e már az előadásokon, vitákon, ha nem, mi ennek az oka és mely programok érdekelnék őket elsősorban. Kíról, kíról, hallanának előadást, kiket ismernének meg személyesen. Továbbá a Tokaji Ferenc Gimnázium mellett található Millenniumi Irodalmi Emlékparkot mennyire ismerik, hogy kiknek van emléktáblája és miért is állítják az íróknak, költőknek, műfordítóknak az emléket.

A diákok részéről kiderül az is, mennyien ismerik és tudják, hogy miről szól a Tokaji Íróttábor. A gimnáziumban 2004-óta érettségi szóbeli tétel az Íróttábor. A kutatásból megtudhatjuk, hogy az érettségi előtt álló 18, 19 éves tanulók mennyire tájékozottak ebben a témában és mely programok azok, ami miatt elmennének az Íróttábor egyik rendezvényére akár mind a két középiskolából.

A két kutatás elvégzése után össze lehet hasonlítani a kuratóriumi tagok és a diákság programjait lehet, lenne bizonyos programokra igény és akár azok meg is valósíthatóak lennének.

2. Falutalálkozó Tiszaladányban

*„Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengettél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegtettél.”*

Himnusz

A magyar nép zivataros századaiból

Kölcsey Ferenc

1940-ben Tiszaladányban Móricz Zsigmond (író, újságíró, szerkesztő), Darvas József (népi írói mozgalom egyik kiemelkedő alakja, író, politikus, publicista), Gulyás Pál (irodalomtörténész), Kovács Imre (népi író, parasztpárti politikus), Somogyi Imre (író, költő) és Veres Pál (újságíró) falutalálkozón vettek részt. Somogyi Imre szavaival „a népnek is otthont adó és a falut is felemelő Magyarországról” esett szó.¹

Pomogáts Béla (Irodalomtörténész, tanár): „Tiszaladányban 1940-ben, 1942-ben (Darvas József, 1942-ben ide szervezte meg a népi írók találkozóját), valóban arra intettek bennünket, hogy úgy kell az emberi személyiséget, az emberi személyiségnek a szabadságát kivívni, szolgálni és fenntartani, hogy közben elkötelezetten szolgáljuk egy közösségnek, egy községnek, egy országrésznek, egy országnak és egy nemzetnek az ügyét. Azért teszek különbséget az ország és a nemzet között, mert hiszen mindnyájan tudjátok azt, hogy nálunk, a mi esetünkben az ország és a nemzet területileg nem esik egybe, hiszen mi felelősek vagyunk azokért a magyarokért is, akik ma nem Magyarországon élnek, hanem a Kárpát-medencében, körülöttünk, a maguk őshonos településein, vagy bárhol a világban, szétszórattatásban.”²

Húsz év múlva Hegyi Imre (politikus, közíró) kezdeményezésére újabb falutalálkozót rendeztek Tiszaladányban. Az első találkozó témája még sajnos mindig aktuálisnak mutatkozott. De az akkori politikai helyzet nem engedte meg ennek a megvitatását. Hegyi Imre és Darvas József így szeretne volna, ha ezen túl rendszeresen tudnának találkozókat rendezni. Darvas József csak 1971-ben válaszolt Hegyi leveleire, és végrendeletében szeretne

¹ A Tokaji Írótábor: 1971-2001 esztörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor, 2001. – 10p.

² URL: <http://www.agria.hu/hnaplo/2001mar/> (2011.01.22. 11:20)

volna, ha a politikusok és az írók rendszeresen belső vitákat, találkozókat tartanának. Tiszaladányt, mint helyszínt ki kellett zárniuk. A találkozók emlékét ma a Népi Írók Emlékfala őrzi a településen. (9.4. Számú melléklet: Népi Írók Emlékfala) Pomogáts Béla a következőt mondta az emlékműnél: ” Nagy tisztesség nekem az, hogy ennél az emlékfalnál szólhatok, hiszen olyan eseményekre, olyan emberekre, olyan férfiakra kell visszaemlékeznem, akik tettek valamit annak érdekében, hogy a magyar irodalom és a magyar nép találkozzék. Hiszen a magyar irodalomnak mindig az volt az egyik legnagyobb törekvése, mióta egyáltalán magyar irodalomról beszélünk – és kivált a reformkor óta: egy Kölcsey Ferenc óta, egy Vörösmarty óta –, hogy legyen a magyar néppel, hogy a magyar népnek a törekvéseit, a gondjait, a reményeit fogalmazza meg; és a magyar nép is mindig magáénak tartotta ezt az irodalmat, mindig felismerte az irodalomban saját lelkének a tükrét, felismerte a magyar irodalomban azt a leghatékonyabb fegyvert, azt a stratégiai erőt, amely sok esetben jobban is szolgáltatta ennek a nemzetnek és ennek az országnak a fennmaradását, mint bármilyen politika. Hiszen olyan idő volt, amikor nem létezett magyar állam, de olyan idő soha nem volt, amikor nem létezett magyar irodalom, és sokszor költőknek, íróknak kellett fenntartaniuk a nemzeti folytonosságnak a tudatát, a nemzeti identitásnak az erejét. Ennek a tevékenységnek, ennek a vállalkozásnak volt az egyik szép példája Tiszaladány is, ahol 1940-ben, majd 1942-ben azok az írók gyűltek össze, akiknek a neve itt olvasható, és akik valóban a magyar népi irodalomnak akkor a legfontosabb képviselői voltak. Hiszen Veres Péter (író, politikus), Sinka István (költő, író), Kovács Imre és mindenekelőtt Móricz Zsigmond, aki mentora és védőszentje volt ennek a népi irodalomnak, a kor legfontosabb szellemi teljesítményeit nyújtották.”³

A helyszín választásuk pedig a szőlő és a bor városára, Tokajra esett.

³ URL: <http://www.agria.hu/hnaplo/2001mar/> (2011.01.22. 13: 12)

3. A Tokaji Írótabor alapítása

3.1 Tokajról

Sokan Tokaj városát csak a Himnuszról ismerik. Pedig ennek a Bodrog és a Tisza összefolyásánál fekvő településnek nagy múltja és neve van. Tokaj már a honfoglalás idején is fontos szerepet játszott: hídfő volt a Tisza és Bodrog összefolyásánál. 1480-ban a Szapolyai család birtokába tartozott. 1590-től a tanácsgyűlés jegyzőkönyveit magyarul írták, ami azért különleges, mert ez időben még a latin volt a hivatalos nyelv az egész országban. Mátyás korában megkapta a mezővárosi rangot és egyre jobban magához vonzotta a történelmi eseményeket. Hol Habsburg uralom alatt volt, hol az Erdélyi fejedelemséghez tartozott. 1697-ben Thököly Imre hadnagya, Tokaji Ferenc lerohanta a Tokaji várat. A város legjelentősebb csatája volt, a Hegyaljai felkelés. II. Rákóczi Ferenc kuruc serege 1704-ben télen tudta a várat bevenni. A művelődéstörténet szempontjából azért jelentős ez a hely, mert 1645-ben itt létesült először önálló leányiskola.

A XIV. századtól Európa- szerte dicsérik a tokaji aszút. Szállóigévé vált XVI. Lajos mondata: „A királyok bora, a borok királya”.

1737-ben királyi dekrétumot adtak ki Tokaj Hegyaljai termőterületre. „A Tokaj - hegyaljai borvidék 87 km hosszúságban és 3-4 km szélességben foglal helyet 5500 hektárnyi területen. Három jellegzetes hegy, az Abaújszántói, a sátoraljaújhelyi Sátorhegy, valamint a tokaji Kopasz-hegy közötti háromszögben található. 27 települést foglal magába, melyek közt legkiemelkedőbb termelőhelyei Tokaj, Bodrogkeresztúr, Bodrogkisfalud, Mád, Mezőzombor, Rátka, Szegi, Tarcal, Tállya, valamint ide tartozik Sátoraljaújhelyen az Ungvári pince, Sárospatakon a Rákóczi pince, Hercegkúton a Kőporosi és a Gomboshegyi pincék, Tolcsván az Oremus és a Bormúzeum pincéi is.”⁴

1998-ban Gál Sándor és Sáray László kezdeményezésére Tokajt az irodalom fővárosává teszik a tanácskozások ideje alatt. „Adományozó okirat. Tokaj városa, több mint negyed százada át otthont a Tokaji Írótabornak és a világ minden szegletéből ideérkező magyar íróknak. Megköszönve a tekintetes városnak és önkormányzatának e kivételes értékű bizalmát és a magyar irodalommal szembeni elkötelezettségét, mi, a 26. Tokaji Írótabor résztvevői úgy

⁴ URL: <http://www.bortura.com/index.php/a-tokaji-bor-tortenete> (2011.01.24. 11:27)

határoztunk, hogy a Tokaji Író tábor idejére Tokajt a magyar irodalom fővárosának rangjára emeljük. Kelt: Tokajban, az Úr 1998-ik esztendejében, augusztus havának 17-ik napján ”⁵

2002-ben a Tokaj-hegyaljai borvidékkel a Világörökség része lett, 2006-ban Tokaj megkapta a Kultúrtáj, 2008-ban pedig a Magyar Kultúra Városa címet.

*„Ha tokajit iszunk, éreznünk kell, hogy van Gondviselés felettünk, mert annyi gyönyört, mint ez a bor, csak egy végtelen jóságos Isten nyújthat.”*⁶

(Voltaire)

3.2 Író találkozó

Az eredeti szellemi és kifejezési műfaja az Író tábornak, hogy költő, politikus, szépíró és irodalomkutató, közíró és tanár, felelős nyilvánosságban találkozott. Tokaj ezzel régi hagyományt folytatott, és új kezdeményezést indított el. Nagy gondot jelentett az 1956-os időszak. A második világháború, és a szovjet birodalmi függőség leverése, majd az 1968-as reformhullám.

Az 1960-70-es években a hazai alkotótelepek száma hirtelen megugrott. Létrejött a párizsi Magyar Műhely szervezte Író tábor, a JAK- tábor, Bakonyirtáson a fordító tábor, Hollandiában a Mikes tábor, Amerikában az Itt- Ott kör, a svájci SMKK, az ausztriai Protestáns szabadegyetem.

Az 1972-es kormányrendeletben lehetővé tették, hogy a Magyarországon működő képzőművészeti alkotótáborok ösztöndíjasainak teljes ellátást, katalógusokban és újságokban való rendszeres publikálást biztosítsanak. A rendszerváltást követően az állami támogatás elapadt, így ma már csökkenő tendencia figyelhető meg e téren.

Hegyvi Imre és Gulyás Mihály (író) 1971-ben megkezdte a Tokaji Író tábor szervezését, de csak 1972-ben került sor az első tanácskozásra. Ekkoriban az Író tábor a Hazafias Népfront támogatta és felügyelte. A körülmények megszabták, hogy az első szakasza, csak 1988-ig tarhatott. Az akkoriban megvitatott témákat a párt keményen ellenőrizte. Az 1972-es téma a „Hagyomány-irodalom-vidék” címet viselte. Az irodalmárokat egy romos kollégiumban helyezték el, bár akkoriban csak a megyéből és a régióból érkeztek meghívottak. A kör néhány év múltával kibővült, csatlakozott az Író táborhoz a Magyar Műhely tábora és a József

⁵ Tokaji aszú / Gál Sándor – Miskolc: Felsőmagyarország Kiadó; 2007. – 33p.

⁶ URL: <http://www.bortura.com/index.php/a-tokaji-bor-tortenete> (2011.01.24. 13: 30)

Attila szervezte JAK-tábor. Így Tokaj népnemzeti táborrá alakult. Ez a rendezvény olyan gócpont volt, ami a politikai vezetésnek szemet szúrt, így állandó ellenőrzése alá került.

A Magyar Műhely című folyóiratot fiatal művészek alapították, hogy a korabeli magyar irodalom értékskáláját javítsák, azzal, hogy akiket irodalompolitikai okokból kizártak Magyarországon, vagy a környező országokban helyet kapjanak. Például: Nemes Nagy Ágnes, Pilinszky János, Weöres Sándor, Kassák Lajos, Füst Milán. A folyóirat kiadóként is működött.

A József Attila által alapított JAK-tábor a fiatal írókat tömörítő legnagyobb szervezet. Évi rendszerességgel nyújt lehetőséget fiatal írók szakmai együttműködésének, tapasztalatcseréjének, az idősebb írógenerációk kiemelkedő képviselői véleménye meghallgatásának, az irodalom kérdéseiben való általános tájékozódásnak.

Az első szakasz témakörei:

- 1973. II. A munkásosztály ábrázolása az irodalomban
- 1974. III. Az ifjúság helyzete- munkásművelődés
- 1975. IV. A nő és a munka

Az 1970-es években a pártok szorosan felügyelték ezeket a témákat. A politikai pártok erőszakos utasításokat hoztak létre. Főleg a munkások és a munkásosztályok volt a fő témakörük ezekben az években. Ebben az időszakban nem lehetett nyíltan beszélni a politikáról, ezért szinte csak ezek a fórumok maradtak. Mivel a hitelességet fent kellett tartaniuk a meghívottak között voltak politológusok, szociológusok, történészek, pszichológusok, bírák, filozófusok, településkutatók. Ők élő és valóságos példákkal tudtak szolgálni a hallgatóság számára. „Tokaj írói és kutatói úgy fejezték ki a társadalom érdekét, és úgy óhajtották hitelességgel fölverterezni a hatalmi gyakorlatot, hogy a „szocializmus javítását, emberarcúságát” az életmód javításával és emberközpontúságával azonosították.”⁷

Az 1974-es gyűlésen vett részt Gál Sándor (költő, író, publicista), aki az első külföldi résztvevője volt a Tokaji Írótabornak. Annyira megtetszett neki, ez a fajta összefogás és lelkesedés a magyar irodalomért, hogy szerette volna, ha a Szlovákiai Írószövetség magyar tagozatánál is évente rendeznének egy ilyen fajta eszmecserét.

- 1976. V. A család és az életmód
- 1977. VI. Szocialista kultúra- szocialista ember
- 1978. VII. Szocialista demokrácia-szocialista közélet
- 1979. VIII. Irodalom és információ

⁷ A Tokaji Írótabor: 1971-2001 eszméletörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor, 2001. – 13p.

- 1980. IX. Lakás, lakótelep, életmód

A megbeszélendő és vizsgálandó területet ki kellett szélesíteni, a társadalmi rétegek és a jelenségek vizsgálatát az életmód feltételeinek az átalakulásához. Így az 1980-es évekig vitatkoztak, tanácskoztak többek között a mezőgazdasági dolgozókról, az ipari munkásságról, ifjúságról, nőkről, családról, kultúráról és annak hatásáról, az információ és irodalom viszonyáról, valamint az akkoriban igen divatos lakótelepekről.

1976-ban Bujdos János és Molnár Zoltán között egy nagy vita zajlott az apró falvak elnéptelenedéséről. Egyikük szerint ezt nem tudják meggátolni és meg fognak szűnni a kis falvak, ugyanis itt nem tudják azt az életszínvonalat biztosítani, mint egy városban (Bujdos János véleménye). Molnár Zoltán szerint, ezt meg kell akadályozni és ez a mai emberen múlik, és sokat lehet ez ellen tenni. Azonban az dönti el, hogy a társadalomban folytonosságába milyen szerepet tölt be, illetve hogyan illeszkedik be. Ezek nélkül csak rossz lehet.

- 1981. X. Bartók Béla helye és szerepe a századelő szellemi forradalmában
- 1982. XI. Településpolitika, arányos településfejlesztés
- 1983. XII. A család a szocializmusban
- 1984. XIII. Értelmiség a szocialista társadalomban
- 1985. XIV. Ifjúság és társadalom- az ifjúság szocializációja

Az említett tizenhat év vitája a helyi társadalom, helyi közművelődés, helyi irodalom önvizsgálatától tágabb összefüggésekig jutott. Itt is látható, hogy a Tokaji Írótábor egy független, önállósult magyar szellemi élet terméke lett.

- 1986. XV. Valóság, elkötelezettség, közéletiség – mai irodalmunk társadalmi presztízse
- 1987. XV. Betiltva

Azért tudták ezeket a témákat az írók, költők és résztvevők annyira jól tárgyalni, mert maguk is ezekből a kisebb közösségekből, falvakból származnak. Észak- Kelet Magyarországon élők sorskérdéseivel is foglalkoztak a különböző előadásokon. 1973-tól főleg a társadalmi élet fejlesztéséről, valamint változásairól elmélkedtek.

Tokajban szinte a hatalom ellen játszottak. Nagyon sokat kockáztattak ezekkel a témákkal ebben az időben. „A hatalom szerint megingathatatlan, az írók szerint „elfogadhatatlan realitás” valójában az egyes igazságok szabad és nyilvános megmérettetését igényelné, nem pedig az erő önkényes hadüzenetét indokolná a szellemmel szemben.”⁸ 1987-ben pontosan e

⁸ A Tokaji Írótábor: 1971-2001 eszméletörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor, 2001. – 17p.

hozzáállás miatt bezárták az Írótabort. Az akkori témát már meghatározták el is kezdték a szervezést, de a tábor nem valósulhatott meg, azonban kivárták még csillapodik egy kicsit a politikai helyzet és 1988-ben ismét gyűlést szerveztek. Megnövekedett a szabadságuk, a szerepvállalásuk és folytathatták a szellemi élet további művelését és kitejesedését. A betiltásig üléselelnökök vezették a tanácskozásokat, többek között Fekete Gyula (író), Hegyi Imre, Mezey Katalin (író, költő), Sáray László (a Tokaji Írótabor kuratóriumának titkára), Székelyhidi Ágoston (író, irodalomtörténész). A tiltás után már alkalmi ügyvezető elnököt bíztak meg, például Fekete Gyulát, Mészáros Györgyöt (író), Serfőző Simont (költő, író), Székelyhidi Ágostont. Abban megállapodtak, hogy az új vezetőség felállítása, az új intézményi keret előnyére válik az Írótabornak, azonban változtatniuk kell az állampolgári tudaton, a kultúra rossz állapotán is.

4. Egyetemes Magyar Írótalálkozó (1989-2001)

1989-ben az Írótábor tagjai vezetőbizottságot választottak Balla Gyula (magyarságkutató), Bartis Ferenc (író, költő), Papp Lajos (író), Sáray László, Serfőző Simon, Székelyhidi Ágoston, Tarján Tamás (irodalomtörténész, egyetemi tanár), Tóth László, Zimonyi Zoltán (irodalomtörténész) személyében.

A rendszerváltás nem hozott pozitív eseményeket a táborra nézve. A Hazafias Népfront nehéz helyzetbe került és nem biztos, hogy a jövőben is megmarad. Így az Írótábor léte is kétségessé vált. Először azt szerették volna, ha önkormányzati fennhatóság alá tartozna a tábor, mint alapítvány, önálló jogi személyként. Valamint, hogy az egyetemes magyar irodalom intézménye legyen, és ne rendelje magát alá egy-egy irányzatnak, műhelynek. Az addigi irányítók egyike a miskolci Napjaink című folyóirat főszerkesztője volt, és ő ezt nem vállalta. Szerinte egyedül a Népfront irányíthatja a Tokaji Írótábort. A Hazafias Népfront úgy rendelkezett, hogy a Tokaji Írótábor támogatására Alapítványt hoz létre egy millió forint induló vagyonnal. 1991. április 12.-én jegyezték be a bíróságon. Később csatlakozott az alapítványhoz a Magyar Írószövetség, Borsod- Abaúj- Zemplén megye, Miskolc és Tokaj város önkormányzata és a Tokaji Borkombinát (ma Tokaj Hétszőlő Szőlőbirtok).

1989. augusztus 21-23-a között került megrendezésre a XVIII. Tokaji Írótábor „A magyarság és Európa” címmel. Sáray László, Serfőző Simon és Zimonyi Zoltán rendezte meg, és körülbelül 150 magyar író, 47 irodalmi lap képviselőjét látták vendégül. Az irodalmi lapok képviselői Bécsből, Kolozsvárról, Marosvásárhelyről, Nagyváradról, Párizsból, Pozsonyból, Újvidékről és Ungvárról is érkeztek. Ez a találkozó volt az első egyetemes magyar irodalmon találkozója. Ennek köszönhetően tovább bővült az Írótábor köre. Csatlakozott a Magyar PEN Clubb, Anyanyelvi Konferencia Védnöksége, Művészeti Szakszervezetek Szövetsége, Szabadfoglalkozású Írók Szervezete.

A Magyar PEN Clubb 1926-ban alakult meg, Radó Antal kezdeményezésére. A magyar nyelven írók nemzeti társulata.⁹ 1930-ban elnöke Kosztolányi Dezső volt, ma Szöcs Géza a Magyar PEN Clubb elnöke és már 85 éves múltat tekint vissza a Clubb.¹⁰

Az Anyanyelvi Konferencia Védnöksége egy független egyesület (ma Magyar nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága- Anyanyelvi Konferencia). A világ bármely részén élő magyar, magyar anyanyelvű, kultúrájú tehetség művelését, fejlesztését szolgálja. A Nyelvünk

⁹ URL: http://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_PEN_Club (2011.04.03. 16:01)

¹⁰ URL: <http://www.stop.hu/kultura/szocs-geza-a-magyar-pen-club-uj-elnoke/972378/> (2011.04.03. 16:06)

és Kultúránk című folyóirat megjelentetését is megszervezi, tankönyvek és egyéb kiadványok mellett. A Társaság fő feladatának érzi a magyar anyanyelv és kultúra megtartását, művelését, mint alapvető egyéni emberi jogot védő tevékenységet. Elősegíti szakemberek továbbképzését (tanárok, könyvtárosok, levéltárosok, könyv- és lapkiadók stb.) és találkozók szervezését nekik.¹¹

A Művészeti Szakszervezetek Szövetsége fellép a kortárs művészek, a művészet-oktatás, a kulturális- művészeti alkotáshoz, a publikáláshoz fűződő erkölcsi és anyagi érdekek védelméért, valamint azért, hogy a művek, az alkotások, az előadások eljussanak a legszélesebb rétegekhez.¹²

A vitaindító előadást 1989-ben Kosáry Domonkos tartotta (történész, egyetemi tanár, MTA elnöke). Többek között arról szólt, hogy a világ a XIX. századig Európa központú volt, ma inkább Amerika és Japán. De Európa visszaszerezheti ezt a pozícióját, ha egységként fel tud lépni és össze tud fogni. Fontos hangsúlyt fektetnek és példaképpen említik Erdélyt. Az országhatárok ne válasszanak el, hanem kössék össze a nemzetek irodalmát.

- 1990-ben az XIX. Tokaji Író tábor gyűlésén a téma a „Hattyúnyakú görény”- avagy az irodalompolitika anatómiája volt. Az Író tábor életében a legnagyobb változást ez a tanácskozás és esztendő hozta. Hiszen már egy egyetemes Író táborról beszélünk így megszűnnek az országhatárok és bárki bárholnan részt vehet a gyűléseken. A rendszerváltás hozta magával azt a pozitív létet a tábor számára, hogy 14 országból érkeztek ebben az évben költők, írók, műfordítók, kutatók, szerkesztők, tanárok, irodalmi szervezeti vezetők. Arról se feledkezzünk meg, hogy hazánk minden megyéjéből is érkeztek képviselők. 47 hazai és külföldi irodalmi folyóirat, hetilap és 32 irodalmi és művészeti társaság volt jelen az 1990-es Tokaji Író táborban. Az Alapítványi kuratórium tagjai: Dippold Pál (író, újságíró, pedagógus), Döbrentei Kornél (újságíró), Gál Sándor, Hegyi Imre, Hubay Miklós (műfordító, drámaíró), Kiss Gy. Csaba (irodalomtörténész, művelődéstörténész), Koczás Sándor (irodalomtörténész, kritikus), Lakatos István (költő, író, műfordító, szerkesztő), Lengyel Balázs (író, műkritikus), Mezey Katalin, Mészáros György (író, kutató), Mészáros Sándor (író, irodalomtörténész), Petőcz András (író), Pomogáts Béla, Radnóti Sándor (kritikus, irodalomtörténész), Sándor András (irodalomtörténész), Serfőző Simon, Székelyhidi Ágoston, Tarján Tamás, Tornai József (költő, író, műfordító), Cs. Varga István (irodalomtörténész),

¹¹ URL: http://www.mnyknt.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=58&Itemid=2 (2011.04.03. 16:15)

¹² Művészeti Szakszervezetek Szövetsége: Alapokmánya: URL: http://www.muveszvilag.hu/adat/csatolasok/muveszeti_szakszervezetek_szovetsege_alapokmany_20111209.pdf (2011.04.03. 16:20)

Zimonyi Zoltán. Elnökök: Cseres Tibor (író), Pomogáts Béla, Gál Sándor, Hubay Miklós, Székelyhidi Ágoston. A tanácskozások résztvevői évente titkos szavazással választják meg az Írótalálkozó szövivőjét, mely posztot 1990 és 1999 között Székelyhidi Ágoston töltötte be. A tábor szervezését 1971-től Sáray László végzi, elsőként a Hazafias Népfront, majd a kuratórium tagjaként. A kuratórium elnökét évente választják meg és egy személy legfeljebb háromszor lehet egymás után. Miskolc könyvkiadói és folyóiratai mindig is szorosan együtt működtek az Írótáborral. Serfőző Simon könyvkiadói vezetőként is. Tokaj (Borsod- Abaúj-Zemplén megye) és vonzáskörzete (Szabolcs- Szatmár- Bereg megye) három ország határát is érinti, így könnyebben látogatnak ide az írók, költők a szlovákiai Felvidékről, az ukrainai Kárpátaljáról és a romániai Erdélyből.

„Tokajban, a mai Tokajban írók és írócsoportok másfajta viszonyulására is akad példa. Hazatért száműzöttek és menekültek. Kisebbségi körülményekből az anyaországba áttelepültek szép számmal kötődnek ide. Személyükben Nyugat- Európából részben vagy egészen Magyarországra áthozott folyóiratok, kiadók, irodalmi társaságok nem egy vezetőjével is megismerkedhettünk, megismerkedtünk. Idegenkedésnek nyoma sem bukkan föl- e miatt. Ellenkezőleg, az európai kapcsolatok és kölcsönösségek bővülését, a megjelenési fórumok gazdagodását nyugtázhatjuk”¹³ Írja Székelyhidi Ágoston könyvében. Ebből is látszik, hogy senkit nem zártak ki a tábor köréből, mert nem Magyarországon él, vagy működik. Annál inkább örülnek az ilyen lehetőségeknek, ahol megismerkedhetnek a határon túlakkal és több tapasztalatot és esetleg barátot is szerezhetnek. Ebből is látszik, hogy a Tokaji Írótábor egy egyetemes tábor lett.

A rendszerváltást követően Magyarországon a többpártrendszerű polgári demokrácia került bevezetésre. Ennek köszönhető, hogy az Írótábornak már nem kell a politikai hatalomtól félnie. Egyre nagyobb hangsúlyt kap az irodalom művelésére, így egyre fontosabb szerepet kap maga a tábor is. Azonban, ez sem volt olyan egyszerű a működésére nézve. Mivel többpártrendszer volt, az Írótábor tagjai más- más párthoz csatlakoztak. Rengeteg vita volt a szerepvállalásra nézve, szerepzavar, szereptévesztés. Rengeteg sértés és sértődés következett be, főként a politikai nézetek különbözősége miatt. A tanácskozásokon a részvétel itt, is mint mindig, nyitott és önkéntes volt, így az nem lehetett kérdés, hogy kit hívnak meg és kit nem. Aki eljött felül tudott kerekedni a nézeteken, aki nem, az nem és el sem ment.

Egyre többen vettek részt ezekben az időkben a tanácskozásokon, bővült a résztvevők és a szakmai irányzatok köre. A Kárpát-medencéből, Nyugat- Európából és Amerikából is

¹³ A Tokaji Írótábor: 1971-2001 eszméletörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor; 2001. – 22 p.

érkeztek költők, írók. Vállalták azt a szerepet, hogy az egyetemességet és a nemzeti jelleget folytassák és megújítsák közösen.

A szerepvállalása így lett az, hogy tisztázó tanácskozásokat, sokoldalú vitákat rendeztek, az élő egyetemes magyar irodalom jelenségeiről és összefüggéseiről. Minden éven meghívnak bemutatkozásra egy jellegzetes irodalmi csoportot vagy folyóiratot. Létrehozták a Tokaji Írótabor- díjat, mellyel elismerik és támogatják a fiatal pályakezdő írókat, költőket, elbeszélőket, kutatókat. Az Illyés-díj adományozásában is együttműködik a Magyar PEN Clubbal. Valamint minden évben megjelentetik a tanácskozásokról szóló évkönyveket.

Az Írótabor megnyitóját minden évben a Tokaj főterén lévő Rákóczi Pincében tartják. Köszöntőt mond a polgármester úr, a kuratórium elnöke, valamint a Tokaj Hétszóló Zrt. igazgatója. A délutáni program a plenáris ülés, valamint minden évben ellátogatnak Tiszaladányba, ahol ez az egész hagyomány elkezdődött. Létrehozták a Tokaji Estéket, ahol borászok, folyóiratok és egyéb alkotóművészek mutatkoznak be.

- Az 1990-es tanácskozás vitaindító előadását Kiss Gy. Csaba és Radnóti Sándor tartotta. Valamint megjelent Fekete György államtitkár is. Sokan számítottak meglehetősen vehemens és kirohanó megszólalásokra és vitákra a politikai helyzet függvényében. Azonban egy rendkívül higgadt és körültekintő tanácskozás volt. Mindenkit áthatott az a történelmi élmény és pillanat, amiben részt vehettek.

Kiss Gy. Csaba elmondta, hogy a demokráciában nincs szükség irodalompolitikára. Az irodalom teljes autonómiát élvez, önszerveződésre, irányzatok kibontakozására, állami beavatkozás megszűnésére, cenzúra megszüntetésére, ami Magyarországon meglett. Azonban azt el kell ismerniük, hogy ezzel az állami támogatás nagy részét elvesztették. Meg kell találni a megfelelő mecénást, hogy tovább tudják majd a céljukat vinni. A tömegtájékoztatás, a média mindenképpen előnyére válik majd a tábor számára.

Radnóti Sándor a tanácskozás címét próbálta metaforizálni. Szerinte a „hattyúnyakú görény” nem más, mint az állam és a mecénások hasonlata. „Nem jogosult az az álláspont sem, amely azt mondja a hattyúnyakú metafora kapcsán, hogy a hattyúnak kell a görény szerepét átvennie, mert ez az egyedüli megoldás, de nem jogosult az az álláspont sem, amely azt mondja, hogy ez az egész úgy, ahogy van görénység, és a hattyúk csak maradjanak hattyúk.”¹⁴ A magyar kultúra rendkívül széles, telis- tele irányzatokkal, ellentétekkel, ellentmondásokkal és pontosan ez az, amiért maga az Írótabor is létezik, mert itt tudnak vitatkozni, beszélgetni.

¹⁴ A Tokaji Írótabor: 1971-2001 eszméletörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor; 2001. – 28 p.

Fekete György elmondta, hogy az ország hitelekéből él és nem tudják csak a kuratóriumokkal együtt hozni a döntéseket a fizetnivalóról. Minden pénzügyi döntést ezentúl, együtt fognak meghozni.

- 1991-ben a Tokaji Írótábor XX. gyűlésére került sor. Ennek a jubileumi gyűlésnek a témája a „Történelmi lecke”- az 1945 és az 1956 utáni évtizedek irodalma volt. A vitaindító előadásokat Domokos Mátyás, Radnóti Sándor, Porkoláb Tibor, Pomogáts Béla, Hubay Miklós, Márkus Béla, Gál Sándor, Tarján Tamás, Spiró György, Cseres Tibor tartották.

A 20 éves Írótábor 19. találkozója került sor.

(Vannak, akik az 1987-es Betiltást is beleveszik a Tokaji Írótábor éveinek számlálásába, így a 20 éves, 20. gyűlésre kerülne sor, azonban a betiltás miatt valójában csak a 19-re, ezért lehetne a későbbiekben is „elszámolások”.)

Az 1945- 56 utáni magyar irodalom témaköréről tanácskoztak. A kuratórium elnöke Cseres Tibor.

Domokos Mátyás (irodalomtörténész, irodalomkritikus, szerkesztő, könyvtáros) elmondta, hogy reméli, hogy az irodalom immár szabad és kíváncsi témákat is feldolgozhat, és nem kell témazárlatot és tabut bevezetni.

Azzal, hogy eltörölték a cenzúrát nem biztos, hogy jót tettek az irodalomnak. Rengeteg írás keletkezett ez előtt és azzal, hogy eltörölték, a nem éppen irodalminak és művészinek nevezhető írások is kiadásra kerülnek.

Radnóti Sándor szerint meg kell tartani ezeket a magyar órákat, mégpedig nagy hangsúllyal, úgy hogy a korlátoktól megszabadulnak. Szülessenek olyan regények, melyek a gazdag élettapasztalatra utalnak, és testvéri jelenséggé alakuljanak az olvasók számára. A jövő nemzedékét most kell megfogni és, hogy előttük áll az irodalom lehetősége.

Vannak nyelvek, melyek különbséget tesznek művészet és irodalom között, tehát nem egy szót használnak a kettőre.

Pomogáts Béla vitaindítójában mondta, hogy az 1956-os forradalom igazi „eposzát” még nem írták meg, és nem is fogják. Az igazi történetét még nem ismerik. Az újságírókat és a politikusokat támadja beszédében, hogy ellenforradalomról beszéltek korábban, most meg ötvenhatos hazafiaknak és forradalmároknak vallják magukat. Szerinte a forradalom emlékét csak a szépirodalmi eszközökkel vehetik birtokba.

Spiró György (író, költő) érdekesnek találja, hogy se a második világháborút se az '56-os forradalmat nem akarják megírni azok a költők és írók, akik átérték. Szerette volna, ha megírják valós tapasztalataikat, élményeiket, azonban ezt nem gyávaságból, hanem a

megfelelő forma hiányából nem tették meg. Cseres Tibor szerint a regény, a prózaírás is megfelelőnek bizonyulna. Azonban a nemzeti tudat a legfontosabb, aminek a műben minden féleképpen meg kell jelennie.

A huszadik századi irodalmi alkotásokban főleg a történelmi események jelentek meg.

- 1992. XXI. Korforduló kísérletek és változások az autonómiára 1968- 1992 között címmel tanácskoztak a költők, műfordítók, írók, és a folyóiratok képviselői többek között. Vitaindító előadást Heller Ágnes, Fehér Ferenc, Petr Pithart, Kántor Lajos és Lengyel Balázs tartott.

Heller Ágnes (filozófus, esztéta) szerint három nemzedék három különböző autonómiai igényt képvisel, és mind a három kulturális jellegű volt. Az elsőt egzisztencialista, a másodikat elidegenedés, a harmadikat pedig posztmodern generációnak nevezi. Természetesen vannak más generációk is azonban ezek annyira nem voltak jelentősek. Magyarországra mindig erőteljes hatást gyakoroltak a kelet-európai országok.

Az 1989-es év és az ezt követő évek története, történelme még nincs lezárva.

Főként Csehszlovákia helyzetével foglalkoztak, hiszen a Csehszlovák Köztársaság felbomlott, aminek hatása volt az irodalomra is.

A Tokaji estéken a Hétszölő Rt. borbemutatóját tekinthették meg, valamint a Szivárvány szerkesztőség bemutatkozó előadását.

Érkeztek Szlovákiából, Csehországból, Erdélyből, a Vajdaságból is meghívottak ezen az éven.

- 1993. XXII. A magyar irodalom és kultúra változásai 1990- 1993 között címmel tartották a Tokaji Írótábor gyűlését. Vitaindító előadást Mezey Katalin, Haraszti Miklós, Sipos Gyula, Vajda Gábor, Papp Tibor, Szabó István, Wilhelm András, Tóbiás Áron, Karol Wlachovsky, Kőszeghy Péter, Rajk László, Sebeők János tartott. A tanácskozásokon többek között szó volt arról, hogy a cenzúra megszűnése miként hatott az irodalomra, a filmművészetre, az avantgárd stílusra, a zenére, a vajdasági magyarok irodalmára, a szlovákiai olvasókra és a kultúrára teljes egészében.

A legpatinásabb francia írószervezet elfogadta a Tokaji Írótábor meghívását és el is jöttek az idei tanácskozásra, a Société des Gens de Latters, ami 200 éves múlttra tekint vissza.

Mezey Katalin előadásában elhangzott, hogy a nagy szabályozások pozitívuma, hogy megszüntették a cenzúrát, megszűnt a korábbi szigorú ellenőrzöttség. Szabadságot hoztak így a sajtónak, az irodalomnak a művészet területének. Az új kiadók a három „PO” (politika,

pornó, ponyva) terjesztését tették elsődlegessé, a több példányszám eladása, és az ebből következő magasabb bevétel miatt. Olyan könyvkiadókat kell létrehozni, alapítani, akik a szépirodalmat terjesztenék, azonban ezek a kiadók állami támogatás nélkül nehezen tudnának fennmaradni. Az állam a szépirodalmi könyvterjesztésre és a könyvkereskedésekre nem fordít elegendő összeget. Sípos Gyula (író, festő) vitaindító beszédében többek között elhangzott, hogy a nyugati magyar írók sietnek a könyvkiadással, valamint a régi könyveik újabb kiadásával, azonban a visszajelzéseik nem mindig pozitívak. Az átmeneti zűrzavaros időszaknak volt köszönhető, hogy rossz pillanatban találták meg a magyar olvasóközönséget. A külföldön élő magyar írók idővel 30-35 év múlva úgy is visszaemigrálnak Magyarországra. Vajda Gábor (irodalomtörténész, kritikus) szerint a vajdasági magyarok irodalmában is megfigyelhető az előző évtizedek ellentmondásai. A nemzeti kultúránk teljességét legjobban az önismeret és önkritika segítségével tudjuk elsajátítani.

Papp Tibor (író, költő, műfordító, tipográfus, Magyar Műhely egyik alapító szerkesztője) hiányolja, hogy az irodalomban alig írnak az avantgárd stílusról és a könyvtárak sem igazán gyűjtik az erről szóló irodalmat. Alig vannak írók, akik nyitnak- e felé a stílus felé, nem képviselik ezt a stílust, nem jut nekik hely.

Szabó István (író, újságíró) elmondta, hogy a filmipar, a filmművészet a rendszerváltásig állami felügyelet alatt működhetett csak. A televíziót tartották a legnagyobb közvetítő eszköznek, amivel a legtöbb embert el tudták érni. Létrehoztak egy „virágnyelvet”, mely azt jelentette, hogy szimbolikusan tudták a kor politikáját kifigurázni. Azonban ez a rendszerváltás következtében összeomlott. Nem a filmek megőrzése volt a legfontosabb, hanem a hatalmi pozíció és a társadalmi mozgásban való aktív részvétel.

Wilheim András (zenetörténész) a zenének a helyét próbálta összefoglalni ebben az előadásában. Elmondta, hogy magyar zenéről már olyan értelemben nem lehet beszélni, hogy egy szerző művét csak bizonyos kultúrához kötni, ugyanis a zeneművek áramlása olyannyira felgyorsult, hogy nem lehet követni az egyes országok között. Szerinte a magyar zenekultúra és zenei élet helyzete romokban van.

A szlovákiai olvasók elfogadják a magyar irodalmat, azonban ők inkább azokat az irányzatokat keresik, melyek hiányoznak a mi irodalmunkból. Ők Adyban látják a modern magyar irodalom előfutárát. Szívesen olvassák még Esterházy Péter, Spiró György, Grendel Lajos írásait többek között.

Rajk László (politikus) összefoglalta azt, hogy a kultúrák finanszírozása hogyan is történik. Az államnak és a kormánynak kötelezettsége, hogy támogassa anyagilag a kultúrát, azonban beleszólási joga nincs, hogy ezt az összeget mire költik és mikor. Az állam nem tud a

kultúrára többet áldozni, azonban szinten tudja tartani a jelenlegi helyzetét. A magánmecenatúra egy elismert és számos területen használt támogatási forma, melyet szeretne az állam támogatni. Próbál az állam ebbe beavatkozni, de nem nagyon sikerül neki.

A Tokaji délutánok esték elnevezésű programban a Baum Computer bemutatója, az Erdélyi költők estje- Otthonról haza, Orpheus baráti találkozón vehettek részt a vendégek. A délután folyamán egy Tiszai hajókiránduláson és a Tokaj- Írók kispályás labdarúgó mérkőzésen is részt vehettek.

A Tokaji Írótábor Egyesület ezen az éven nyilvánossá tette az alapszabályát. (9.1. Számú melléklet: A Tokaji Írótábor Egyesület Alapszabálya)

- 1994-ben került megrendezésre a XXIII. Tokaji Írótábor Másfél évtized Magyar költészete- érzület, eszme, mesterség címmel. Ferencz Győző, Márkus Béla, Petőcz András, Kántor Lajos, Bányai János, Balla D. Károly, Tóth László, Papp Tibor és Lakatos István vitaindító előadásával indult a rendezvény.

Ferencz Győző (költő, művészettörténész) beszédében elhangzott, hogy a költészet értékrendje és a szakma művészi értékítélete érvényesül. Vannak olyan írók, akik a politikai hatalomban szeretnék tekintélyüket kamatoztatni, és akik csak eszköznek tekintették az irodalmat. Azonban, ők harsányabban szerepeltek és az írói tevékenységük egyre jobban átpolitizálódott. Korábban két fórumon, a pártban és az irodalomban folyt a politizálás. A rendszerváltozást követően lehetett a politikai költészetet is művelni cenzúra nélkül.

Petőcz András (író) kiemelte, hogy milyen fontos az irodalom önszerveződése az 1980-as években, hogy csatlakozott a József Attila Kör, a JAK füzetek is milyen jelentősek és a TÉR/KÉP/VERS csoport tagjai, Médium Art kiadvány. A legértékesebb klasszikus irányzat erősödött fel ebben az időben, mégpedig a szonett.

Kántor Lajos (irodalomtörténész, kritikus) egy kérdéssel indította vitaindító előadását. Nem érti, hogy miért kell az erdélyi magyar, vagy a romániai magyar költészetet külön említeni. Miért nem lehet egész magyar költészetről beszélni ezekben az esetekben. De valahol meg jogos, hogy tudjuk miért és, milyen események történnek és történtek, ami megihleti őket, hogy írjanak.

Bányai János (irodalomtörténész, író) beszédében elhangzott, hogy a jugoszláviai (vajdasági) magyar irodalomnak a magyar irodalom hagyományvilágában értéke van. Azonban az kérdéses, hogy ez az irodalom fent marad-e és tovább él-e, vagy egyszerűen beolvad a magyar irodalomba, ami nem jelent feltétlenül rosszat, hiszen ezek is magyar költészetnek számítanak

és mindig is azok voltak. A magyar költészet mindig gazdagabb volt a kisebbségi költészetekkel.

Balla D. Károly (író, költő) szerint az jó, hogy születnek a Kárpátalján is magyar irodalmi kiadványok és, hogy vannak írók- költők, azonban arról ne feledkezzünk el, hogy ezek is minőségi írások legyenek. Az értékrendje ne legyen más, mint a magyar irodalom általános értékrendje.

Tóth László (kutató, szerkesztő, író) a szlovákiai magyar irodalomról beszélt. Szerinte javult a csehszlovákiai (a nyolcvanas évekről beszélt) magyar költészet összetétele, szerkezete. A csehszlovákiai magyar költészet új műfajokkal, irányzatokkal, törekvésekkel gazdagodik a '80-as évektől kezdve. Azonban szerettek volna egy időben teljesen elszakadni a magyar irodalomtól az akkori politikai helyzet következtében.

Papp Tibor (író, költő, műfordító) az új műfajok megjelenését egy pályaudvar vágányihoz hasonlította. Vannak régiek és újak. Az első vágányon a képvers áll, melyet száz évvel ezelőtt is „műveltek”. Jeles képviselői többek között Kassák, Moholy Nagy. A második vágányon a hangvers áll. Jeles képviselője a nemzetközileg elismert Ladik Katalin, Székárosi Endre. A harmadik vágányon a performanszé, ez a stílus egy olyan művet takar, mely látványhoz, hanghoz, időhöz, az alkotó személyes jelenlétéhez van kötve és teljesen megismételhetetlen. Képviselője: Erdély Miklós, és az 1980-as évek elejétől volt ismert hazánkban ez a stílus. A negyedik vágányon a videon kreál, az ötödik vágányon, a számítógépen létrehozott irodalmi művek találhatók meg szerinte.

Lakatos István (költő, író, műfordító) az irodalmat egy megszakíthatatlan folyamatnak tartja, nem kedveli, az irodalmi forradalmakat és nincs benne ugrás sem. Mindenki csak addig jelentős, amíg az életművében nem tudja hasznosítani az elméleteket.

A magyar irodalom helyzete kissé sajátossá vált Trianon után. Országrészeket csatoltak el Magyarországról, azonban az irodalmat nem lehet országhatárok közé szorítani, kényszeríteni. Ugyan olyan értékű a magyar szemében, a Romániában kiadott magyar nyelvű irodalom is. Egy régi meghatározás szerint az irodalom, „írók és olvasók szellemi viszonya írott művek közvetítésével (Horváth János)”¹⁵.

A politika nem csupán az országhatárba szól bele, vagy próbált beleszólni, hanem az egységes nyelvhasználatba is. A költők között nem is volt és nem is lesz egységes költői nyelvhasználat

¹⁵ Másfél évtized magyar költészete : érzület, eszme, mesterség : az 1994. évi Tokaji Írótábor tanácskozása / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Írótábor Egyesület]. – (A Tokaji Írótábor Évkönyve, IV.). – Miskolc: Tokaji Írótábor Egyesület, 1995. – 18p.

és lírafelfogás. Ez az, amit a politikával sem tudnak befolyásolni, pedig volt olyan rendszer Magyarországon, aminek a kultúrpolitikája erre törekedett. A legfőbb irodalmi műfaj az ironia volt, mellyel megpróbáltak az akkori politikára válaszolni. A rendszerváltás azonban erősen hatott az irodalmi életre is. Ugyanis ha a költő politizálni szeretne, egy pártot kell választania, azonban akkor, mint szabad költő, szabad szellem, elveszett, ettől kezdve nem tud elfogulatlan lenni. Irodalmi korszakot nem csak az alkotások, irányzatok, irodalmi intézmények alakítják ki, hanem a nagy íróegyénségek. Vannak természetesen kisebb irányzatok, műfajok melyeket követni lehet. Van, aki többel is próbálkozik egyszerre. Azonban erre vigyázni kell, mert a túlzott változtatgatás veszélyes is lehet, és elveszíti presztízsét a költő, vagy nem tud olyan jót alkotni, mint a „saját” műfajában.

Ebben az évben alapították a Tokaji Író tábor díjat, melyet a táborozás záró fogadásán adnak át annak a fiatal, tehetséges pályatársnak (írónak, költőnek, irodalomtörténésznek) akit az Író tábor kuratóriuma erre érdemesnek tart.

Ezen az éven Tóth Krisztina költő, műfordító vehette át egy ünnepélyes átadás keretén belül.

- 1995-ben volt a XXIV. Egyetemes Író találkozó, melynek témája Az irodalmi köztudat dilemmái- irodalomértelmezés, értékelés közvetítés. A vitaindító előadást Bodnár György, Angyalosi Gergely, Bányai János, Hubay Miklós, Kántor Lajos, Cseke Péter, Gerold László, Tarján Tamás és Gálfalvi Zsolt tartotta.

Érkeztek Erdélyből, Felvidékről, Kárpátaljáról, Délvidékről és nyugatról magyar irodalmi képviselők.

A digitális világban az irodalom háttérbe szorul, a digitalizáció kiszorítani látszik azt. Azonban ez nem csak az irodalomnak, az irodalmi hagyománynak, a kultúrának rossz, hanem a felnövekvő generációnak is. Mennyi mindentől fosztja meg őket, az olvasás élményétől a versek elképzelésétől.

A médiában való emberkép közvetítés is meglehetősen téves példaképet állít a fiatalság elé. Az irodalom a teljességre, a helyes életre való tudathoz segíti hozzá az embert.

Az Író táborban azt szeretnék elérni, hogy mélyüljön el az irodalom iránti szeretet. Az ez évi tanácskozáson éppen ennek a véleménynek a megvalósulása miatt volt jelen a Magyar Televízió, a Duna Televízió valamint a Magyar Rádió képviselője. Az irodalom helyzetét szeretnék javítani a médiában ezzel a tanácskozással az itt jelen lévő írók, költők, irodalomtörténészek, képviselők.

Bodnár György (irodalomtörténész) az irodalomtörténet egyik legfontosabb kérdésnek tartja, hogy a történelem, a társadalomtörténet és az irodalom milyen hatással van egymásra. Az

irodalomtörténet önálló rendszer, a társadalomtörténet és a politikátörténet nélkülözhetetlen az összefüggés vizsgálatakor, de közvetlenül illusztrálhatóvá és dokumentummá teszi az irodalmi művet.

Angyalosi Gergely (irodalomtörténész, kritikus) szerint, teljesen mindegy, hogy egy művet mikor írtak, egy évszázada, vagy évezrede, nem az a lényeg, hanem ha a maga jelenjében fel tudja dolgozni, fel tudja venni a kapcsolatot. „Az irodalomtörténet-írás ezt az örök, de belső tulajdonságait tekintve folyamatosan változó jelent kíséri meg újra múlttá változtatni.”¹⁶ Az irodalmi tények fejlődését egy cél felé kell irányítani. Ezt a célt úgy kell kitűzni, hogy a lehető legjobban vissza kell szorítani, inkább transzformációtörténetet kell írni. Bányai János (irodalomtörténész) elmondta, hogy nincsenek végső alakban kidolgozott szótárak, szabályok, melyek az irodalomtörténet-íráshoz kellenek. A magánjellegű és nyilvános egybeesés teremti meg az irodalomban a korszakfordulókat.

A politikai életben bekövetkezett változások miatt nem biztos, hogy a költészetben, drámában, zenében és az építészetben, ideológiákban is haladásnak tekinthető. Minden korban az újat úgy hirdették, hogy az a fejlettebb, tökéletesebb és jobb, mint az előző korok termése mondta vitaindító beszédében Hubay Miklós.

Kántor Lajos (irodalomtörténész, kritikus) a romániai magyar irodalom vonatkozásában szólalt fel. A politikai hatalom az ott működő Írószövetség tevékenységét megbénította. Romániában egyre kevesebb olvasóhoz jutnak el az irodalmi lapok, nem úgy, mint Magyarországon. 1990 után alakult meg a romániai magyar PEN Clubb, azonban számottevő irodalmi szervezet nem tudott létre jönni.

Cseke Péter (költő) szerint vannak olyan írók, akiknek fontos a népi hagyomány értéke, azonban ők nem népi írók, akik vannak még, őket a politika az utóbbi négy évben szétszórta ország- szerte. Így népi írómozgalmat indítani nem lehet. Ezért fontos és különleges a széles látóhatárral rendelkező Tokaji Írótábor.

Gerold László (irodalom- , színháztörténész, kritikus) a vajdasági politika képviselőjében szólalt fel, hogy lesz- e ereje új poétikai keretben megújulásra.

Tarján Tamás az irodalomtörténész képzésről beszélt. Szerinte Magyarországon négy- öt olyan intézmény van, ahol a bölcsészszakon az irodalom történetiség felbomlott az irodalomoktatásban, nincsenek évfolyamok, se tanulócsoporthoz. Nem mindegy, hogy melyik irodalmat hányadik félévben hallgatja a tanuló, mert ha egymásra épülnek történetileg nem egyformák. Példának hozza fel, hogy Nagy László Balassi- verséből hamarabb értekeznek,

¹⁶ A Tokaji Írótábor: 1971-2001 eszméletörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor; 2001. – 53 p.

mint, tudnák mi az a Balassi- strófa. A rendszerváltást követő fordulatban eltűntek a tankönyvekből Gorkij, Bábel, Majakovszkij, azt várták, hogy közép- kelet-európai irodalom nagyságai bekerülnek a tankönyvekbe. Azonban ez nem így lett.

Gálfalvi Zsolt (irodalomkritikus, esszéista) beszédében elhangzott, hogy a határon túli szekértáborok és a Magyarországon lévők, amelyek, egymással szembeállnak, nem vesznek egymásról tudomást, akkor ez a látásmód rendkívül káros lehet, ha ezt továbbra is tartani fogják, akkor nem tesznek jót a határon túli magyar irodalomnak.

A Tokaji Írótaor díját Czigány Zoltán író, szerkesztő kapta 1995-ben, melyet hagyományosan a Tokaji Írótaor zárónapján vehetett át.

Bélándi Miklós emlékére ültettek fát az Irodalmi Emlékparkban.

A Tokaji estéken Kárpátaljai költők műveit hallgathatták meg, valamint Orpheus estét tartottak, beszélgetés és borozás közben.

- 1996-ban Szerepváltozások- anyanyelv, irodalom, nemzet címmel tartották az Írótaor XXV. tanácskozását. Vitaindító előadást tartott: Székelyhidi Ágoston, Gál Sándor, Györffy László, Nagy Pál, Péntek János, Alföldy Jenő, Balla D. Károly, Lászlóffy Aladár, Mezei András, Mezey Katalin, Ács Margit, Bertha Zoltán, Módos Péter, Sarusi Mihály, Czigány Lóránt.

Székelyhidi Ágoston elmondta, hogy az irodalom nemzeti szerepének a változásai kimeríthetetlenek. Mindig összefüggésben van a nemzettudattal. Az egyik oldalon az elavult, a visszahúzódo nemzetképet, eszményt támadják, még a másikon az új globális világrendszer a nemzeti létezőmódot nem elpusztítja, hanem megújulásra kényszeríti. A művek lehetnek eltérőek és lehetnek azonos szemléletmódoak is és ez az, ami az irodalom nemzeti szerepe.

A legnagyobb csoda Gál Sándor szerint az, hogy a magyar nyelv fent maradt, hogy túlélte a németesítő törekvéseket. Amiért fent tudott maradni, az irodalom íratlan anyagának köszönhető. A népköltészet a zenével, a mesékkel, balladákkal, mondákkal és históriákkal, valamint a gyermekjátékokkal tudták fenntartani. Ezek azok, amik meg tudják őrizni az anyanyelvünket és a magyarságunkat.

Európában is, mint máshol minden a szellemi rombolás irányába mutat, mondta Györffy László (író, publicista) vitaindító előadásában. A kormány szétilálta az oktatást, a médiumokat liberalizálta amerikanizálódással, és kiszolgáltató állapotba kerülnek anyagilag is az emberek.

Nagy Pál (író, műfordító) a mai számítógépes nemzedéket bírálta beszédében. Szerinte nem foglalkoznak eleget a nyelvi problémákkal. Ezt 1996-ban mondta, és be kell vallanunk, hogy

ez egyre csak rosszabb lett az idővel. Egyre rosszabb ennek a nemzedéknek a szóhasználata, fogalmazáskészsége. Fontosnak tartaná egy a régi magyar irodalmat, irodalomtörténetet feldolgozó adatbázis létrehozását. Azonban így 6 év elteltével el lehet mondani, hogy vannak erre törekvések, azonban megvalósulni még sajnos nem tudott. Az egy nagyon szomorú tény, hogy ekkor bíztak abban, hogy az akkori iskolások, akik a számítógép alapjait tanulják, majd a magyar nyelvet helyesen és szépen fogják használni. Azonban ez nem így valósult meg. Egyre elkeserítőbb a helyzetünk, ami a nyelvhasználatot illeti.

Péntek János (nyelvész) egyfajta nyelvi közösségről beszélt. Ilyen közösségek alakultak ki Trianon után, mikor az országhatárokat meghúzták. A nyelvi szigetek újabb példája a falusi környezetben élők és a lakótelepek nyelvi környezete. Úgy érzi, hogy nyelvünk presztízse jelentősen csökkent. Nem mindig vagyunk büszkék saját nyelvünkre. Sokszor nem merünk megszólalni szégyellvén, félvén, eltitkoljuk, elhallgatjuk magyarságunkat. Vissza kell adni az anyanyelvünkön beszélők bátorságát és a nyelvünk méltóságát.

Alföldy Jenő (irodalomtörténész, szerkesztő, kritikus) elmondta, hogy az utóbbi ezer évben több értékünk és elpusztult, mint amennyi született. Azonban nem csak a fizikai dolgokat (várak, templomok) hanem a szellemi is figyelembe kell venni, mint vallás, tudományos és művészi alkotások. A legfontosabbak a tehetségek, akik kénytelenek voltak külföldön kamatoztatni tudásukat. Hogy mégis gazdag a kultúránk és az irodalmunk az annak köszönhető, hogy tudomásunk van a külföldi értékeinkről. Példának hozza Csanádi Imrét, aki minden szállal ragaszkodik a magyarsághoz.

Kárpátalján az elmúlt három évben (1993-tól) 200 könyv került kiadásra. Említette meg Balla D. Károly. Azonban ebből körülbelül 10, amelyről érdemi bírálat született. Elmondta, hogy ott nem igazán vannak hiteles műkritikusok és esztéták. Alkalomszerűen szoktak egyetemi tanárok, költők, írók recenziókat írni. Ha meg is jelenik egy-egy, akkor az a megjelenés tényének rögzítésén túl tartalmi kivonatot és példákkal alá nem támasztott tényeket, észrevételeket tartalmaznak. Azonban ilyen körülmények között is születnek remekművek elvértve.

Lászlóffy Aladár (költő, író, szerkesztő, műfordító) szeretne egy olyan művet megírni, ami a negatív magyarság- történettel foglalkozik, mondta el vitaindító előadásában. Mit, mikor, miért mulasztottunk el, vagy nem tettünk meg, ezeket szeretné belefoglalni. Szerinte sok rejtély és titok derülne ki, és rengeteg kérdésre kapnánk választ. Lehet, hogy olyan dologról derülne ki, hogy hamis, amit nem is sejténénk, és olyan problémákra derülne fény, melyek megoldhatatlannak látszanak.

Mezei András (író, költő, szerkesztő) beszédében kiemelte a magyar nyelv fontosságát, mint a „Világörökség” része. Minden népnek fontos az anyanyelvét megőrizni, így nekünk is. A metafora fontosságát kiemeli, hiszen az által válik az olvasó is teremtményé, hogy elképzelje azt. Ezért fontos a magyar íróknak ezt megőrizniük.

Mezey Katalin szerint megváltozott a magyar irodalom szerepe. Ha már nem lesz összetartó élménye, akkor megváltozik a nyelv szerepe is, ami magával vonzza a nemzet szerepének a megváltozását is, nem lesz képes megjeleníteni egy egymáshoz tartozó kisebb közösségekből álló nagyobb közösséget.

Ács Margit (író, műkritikus): „A nemzeti kultúra tudatos vállalása nélkül pusztán a nyelv fennmaradása nem biztosíthatja a nemzet fennmaradását.”¹⁷ Szerinte az anyanyelv, irodalom, nemzet fogalma-mely az Író-tábor ez évi témája- összefogásukat, összetartozásukat, összefonódásukat fejezi ki.

Az elsődleges sorskérdés Bertha Zoltán (irodalomtörténész, könyvtáros, kritikus) vitaindítójában, hogy milyen a nemzeti jelleggel összefonódó nyelvi kultúra állapota. Ezért lehet az, hogy olyat mondanak az erdélyi magyar irodalomra, hogy keveset foglalkozik magával a nyelvvel.

Módos Péter (szerkesztő) beszédében elhangzott, hogy szerinte a magyar irodalom ilyen jó még soha nem volt. Egyedül a magyar irodalomnak, kultúrának van olyan értékörző funkciója, mellyel a nyugat-európai és az amerikai irodalom nem rendelkezik. Továbbá beszélt még a határon túl élő magyarok és a magyar irodalom szerepéről. Szerinte, ha Magyarország az Európai Unió tagja lesz, akkor még jobban kell majd védenie a nemzeti kultúráját. A kultúrát jobban kellene majd támogatniuk, és amit onnan kapunk azt magyarosítani kell, ez a feladata az irodalomnak és a kultúrának.

Sarusi Mihály (író, újságíró) beszédében elmondta, hogy Tamási Áron sírjánál a mai napig rengetegen megfordulnak, tisztelegve nagysága előtt. Azonban a jövő nagy írói és költői előtt is így fognak majd az utódok tisztelegni? Sajnos, alig ha nem. Mert ehhez egy egész népet kell megnyerni. Szükséges, hogy a saját nyelvükön szóljanak hozzájuk. Hogy a sok évszázados Magyar Irodalmi Köztársaság megmaradjon, némi szabadságot kell adni egymásnak, ez azonban a realista vonalat fogja erősíteni.

Czigány Lóránt elmondta, hogy a magyar író a másik magyar írótól az országhatár elválaszthatja, de nem idegeníti el egymástól őket. A magyar irodalmat nem Magyarországon, hanem magyar nyelven írják.

¹⁷ A Tokaji Író-tábor: 1971-2001 esztörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor; 2001. – 65 p.

Az 1996-os Tokaji Író tábor több szempontból is fontos esemény. Ezen az éven ünneplik a Honfoglalás 1100. évfordulóját, valamint az 1956-os események 40. évfordulóját is.

A magyar nyelv ennyi időn belüli fennmaradását köszönhetjük annak, hogy az irodalomban mindig is fő szerepe van. Az angol nyelv imperializmusa (birodalomépítő politikája) meglehetősen gyorsan terjed, így még nehezebb a magyar nyelv szépségét megőrizni. Kialakult a hídnelv, ami azt jelenti, hogy ezek az angol kifejezések, szavak mindenki számára hamar és könnyen megtanulhatók, megjegyezhetők. A másik nagy probléma a városiasodás volt, főleg a 20. században figyelhető meg, melynek következtében a nyelvünk, változáson esett át. Természetesen a magyar nyelv rovására. A sebessége is meglehetősen gyors, a legjobb hasonlatot Hubay Miklós írásában olvashatjuk rá: „Az AIDS terjedési sebességéhez mérhető ma a romlás a nyelvi kultúrákban.”¹⁸ Azonban ha nem lenne ennyi nyelv, annyi féle ember, egységes lenne a világ, akkor se költők nem lennének, se írók. A tömegkommunikáció nyelvét lehet az anyanyelv védelmére is fordítani, ha odafigyelnek rá. A tömegterméknek számító ponyvaregények is jók valamire. Ugyanis egyetlen könyv se lehet annyira rossz, hogy valami haszna azért ne legyen. Ugyanis könyv nem létezik befogadó nélkül. Ha tanításra nem is használható, akkor ellenpéldának kitűnő lehet. Ilyenkor nem azt kell mondani, hogy válságban van a magyar irodalom, hanem, hogy az írók vannak. Az irodalom ugyanis nem lehet, hiszen a magyar múltat, a nemzeti létet is a magyar irodalom őrizte meg.

Az irodalom sorsa tehát nemcsak az írókra, költőkre, a Tokaji Író táborban résztvevő nemes célért küzdőkre van bízva, hanem az olvasókra is, és őket is nagy szeretettel várják a tanácskozásokra, hiszen érdeklődésükkel sokat segíthetnek a jövő irodalmárjainak.

Ebben az évben Soóky László író, költő kapta a Tokaji Író tábor díját.

A Tokaji estén a Magyar PEN Club Illyés Gyula-díját adta át, és egy irodalmi estét is tartottak Hét évszázad magyar költői címmel. Borkóstolót Leskó István tokaji pincegazda tartott ezen az éven a tanácskozás résztvevőinek egy kötetlen beszélgetés mellett.

- A XXVI. Tokaji Író tábor témája, 1997-ben a Századunk kihívásai- a magyar irodalom válaszai volt. Hubay Miklós, Romsics Ignác, Görömbei András, Reszler András, Pomogáts Béla, Ferdinandy György és Cseke Péter tartották a vitaindító előadásokat.

Ezen az éven rendezték a 25. tanácskozást, a kuratórium elnökének Gál Sándort választották.

¹⁸ Szerepváltozások : anyanyelv, irodalom, nemzet : az 1996. évi Tokaji Író tábor tanácskozása / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Vass Ferenc, Sáray Judit ; [kiad. a Tokaji Író tábor Egyesület]. – (A Tokaji Író tábor Évkönyve, VI.). – Miskolc: Tokaji Író tábor Egyesület, 1997.– 19p.

Ebben a 25 évben összesen 14 országból és hazánk minden régiójából érkeztek előadók, résztvevők, vendégek, látogatók, 47 hazai és külföldi magyar irodalmi folyóirat és hetilap, 32 irodalmi és művészeti társaság volt jelen. 216 bejegyzett résztvevőtől 93 előadás és 1200 felszólalás hangzott el.

Az elmúlt 7 esztendőben (1990-től 1997-ig) 55 előadás és 310 felszólalás, valamint 1500 nyomtatott oldalnyi szöveg jelent meg.

A 19. század irodalmunk leggazdagabb százada!

Hubay Miklós beszédében megjegyezte, hogy a politikára reagálnak az írók, költők. A politikusoknak ezek a művek nagyobb jelentőséggel bírnak, ugyanis komolyan veszik, mint magukat az írókat. A magyar irodalom eljutott oda, hogy elhisszük, lehet szellemileg magasabb szinten alkotni az adott divatnak megfelelő kritériumok felmutatásával is.

Romsics Ignác (történész, MTA-tag, egyetemi tanár) megjegyezte, hogy Európa négyszer állt az elmúlt évtizedekben a sorsfordulók előtt. Először az első világháború után és a második világháború befejezése előtt. Másodszor a második világháború éveiben. Harmadszor a hidegháború idején. A negyedik a nyolcvanas évek közepén kezdődött, és még ma is tart. Európában ezek az időszakok rengeteg fordulatot hoztak. Az Európai Unióba való csatlakozással versenyképessé válhatunk. Azonban le kell mondania a nemzeti szuverenitásáról.

A 40 évnyi szovjeturalom alól felszabaduló Magyarország irodalomszemléletébe a nyugati minták abszolutizálódnak, mértékké válnak. A huszadik században történtek miatt, főleg Trianon következményei, melyet a magyarság a mai napig nem tud elfelejteni és sínylődik miatta, így a kisebbségi irodalom teljesen védtelenné vált. Görömbei András (irodalomtörténész, kritikus) azt is elmondta, hogy „A kisebbségnek az önazonosságért, anyanyelvéért, nemzeti történelméért, kulturális hagyományaiért naponta meg kell küzdenie veszélyeztetett körülmények között.”¹⁹

Reszler András (szociológus, politológus) a magyar irodalmat az európai irodalom szerves részeként említi meg. A magyar kihívások így általánosan európai kihívásoknak is mondható. A kihívások lehetnek embert érintőek, a művész figyelmét igénylőek, vagy emberhez és művészhez is szólhatnak.

Pomogáts Béla egy új korszakról - mind a politikában és mind a társadalomban - beszélt vitaindító előadásában. Magyarországon és Közép- Európában, az irodalomban, a kultúrában és az emberi mentalitásban is új korszak következik be.

¹⁹ A Tokaji Írótábor: 1971-2001 esztendő történeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor; 2001. – 71 p.

Ferdinandy György (irodalomtörténész, író, költő, kritikus) azt nyilatkozta, hogy nekünk nem a nagyvilágról kell írni, hanem magunkat kell megmutatnunk neki és ehhez nagyobb önismeretre kell szert tennünk. A mai irodalomban alig található meg olyan irodalom, melyben a tájaink lelkét, jellegét ismernénk meg. Eredményeket kell felmutatnunk, nem pedig csak műhelymunkák darabjait. Szokás volt nálunk, hogy az írók, költők arról írtak, olyan témákról, amit az olvasó szeretett volna.

Gál Sándor- a kuratórium akkori elnöke- és Dévald István (A Tokaji Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium igazgatója) létrehozta egy olyan hagyományt, hogy a gimnázium melletti emlékparkban minden évben egy arra érdemes magyar író emlékére fát ültetnek az Írótáborkor, többek között Ratkó József, Cseres Tibor, Kalász László emlékére.

Tótfalusi István író, költő, műfordító kapta meg a kuratóriumtól a Tokaji Írótábor díját.

A Tokaji estéken az „Áfium helyett” című miskolci egyetemi alkotókör mutatkozott be, valamint, a Borbár című folyóirat. Bereczki Demeter Tokaji pincegazda borbemutatóját is megtekinthették az Írótábor résztvevői.

- 1998-ban Régiók határok nélkül- forradalmak befejezetlenül címmel rendezték meg a XXVII. Tokaji Írótábort. Vitaindító előadást tartott: Kiss Gy. Csaba, Mircea Martin, Karol Wlachovsky, Ryszard Kapuscinski, Giorgio Petracchi, Bohumil Dolezal, Kristof Czysewski, Bodó Barna, Gálfalvi Zsolt, Cs. Varga István, Fekete Gyula.

Kiss Gy. Csaba vitaindítójában elmondta, hogy nálunk a haza és a nemzet fogalma kevésbé kötődik az állam fogalmához. Az állam a nemzeti függetlenségünk elrablója és egy külső kényszerítő. Azok a magyarok biztosítottak maguknak jobb életfeltételeket, akik politikában vannak, buzgó magyarosítók lettek. Közép- Európában az írók teremtették meg a virtuális hazát, régiók születtek meg. Azonban így felvetül a centrum és a periféria viszonya és problémája is.

Mircea Martin (irodalomtörténész) szerint a legfontosabb, hogy elsősorban a tudatban van szükség a változásra és ez fontosabb, mint az egységes pénznem. A felvilágosodás gondolatát kell tartalmaznia, ami nem valósult meg. Karol Wlachovszky (műfordító, irodalomtörténész) a magyarokat egy olyan nemzetnek, népnek tartja, akik nyíltan vállalja multikulturális gyökereiket, mert befogadta idegen etnikumok kultúráját. Ryszard Kapuscinski (költő, író, újságíró) büszke arra, hogy ebben a században él, mert az emberek kiálltak magukért és elterjedt a demokrácia. Ez ad az irodalom számára is új témákat, az egymáshoz, a máshoz és az idegenhez való viszonyulás. A legnagyobb veszedelem az egymás iránti gyűlölet, ellenségeskedés.

Georgio Petracchi (irodalomtörténész) különbséget tesz barátság és szövetség között. A szövetség érdek, még a barátság a közös hagyományok megosztása. Olaszországban 1849 nyarán terjed el az „Éljen Kossuth” jelszó, amit kiáltoztak az emberek és a paloták falára írták szénnel. A nemzeti gondolat megszületésének belső folyamatának felelt meg. A nemzetfogalom, a haza, a jakobinus eredetű ideokratikus elem.

Bohumil Dolezal (politológus, közíró) a cseh- magyar kapcsolatot illetően elmondta, hogy kihívás és elkötelezettség a jelenben, kölcsönös tájékozódás, megértés, együttműködés.

Kristof Czyzewski 1989-ban a Népek Tavaszán, Temesváron tartózkodott. Elmondta, hogy akkor az emberek nem beszéltek még demokratikus ellenzékről, nemzeti kisebbségekről, Románia állampolgárai voltak. Azonban pár hónap elteltével, 1990 márciusában, Marosvásárhelyen a románok és a magyarok gyűlölettel néztek egymásra. Összezsúrtak és halálos áldozatok is voltak. Szerinte ez az ellentét még kibékíthető. Bodó Barna (újságíró, politológus) szerint olyan, hogy román- magyar kérdés nem létezik. Ezt a szerződésekkel és az Európai Stabilitási Egyezményrel nem tudják megoldani, addig nem lesz nyugalom, még a két ország nem dönti el, hogy milyen kapcsolatot szeretne a másikkal. Azonban nem kapcsolatról van szó, hanem, félelemről, félreértésről, beidegződésről. Ezekről kell megszabadulnunk. Ezek nem csak a magyaroknál és a románoknál fordulnak elő, hanem egész Európában. Azonban az vitathatatlan, hogy vannak elvarratlan szálak köztünk és a románok között.

Gálfalvi Zoltán megerősítette, hogy a Tokaji Író tábor otthont és biztonságot sugall mindenki számára, hiszen a magyar irodalom nemzetközi találkozója. Ahhoz, hogy a határok eltűnjenek, mindenkinek tenni kell, időpontról azonban nem lehet beszélni, hogy ez mikor fog bekövetkezni. A irodalomban meg lehet szüntetni a határokat, de a valóságban nem.

Cs. Varga István Németh Lászlót hozta példaként a vitaindító előadásában, mint a magyar nép írói mozgalom eszmeteremtő és mintaadó személyiségét.

Ha levernek egy forradalmat, azzal nem fejezik be, mondta Fekete Gyula. A nép a forradalommal a kiszolgáltatottság, a kényszer, az igazságtalanságtalanság, a jogtalan, a túrhetetlen ellen harcol. A forradalmat leverhetik, de az emberek lelkéből nem tudják kiirtani az igazságtalanságot.

Az 1998-as találkozó nemzetközi volt, mert lengyel, szlovák, román, horvát és olasz előadók jelezték részvételüket.

Ezek a kultúrák között nem alá- és fölérendeltségi viszony kell, hogy legyen, hiszen ez megnehezíti és viszályokhoz, ellenségeskedéshez vezethet, ami a legnagyobb veszedelem

lehet. Egymást megértő, partneri kapcsolat szükséges ahhoz, hogy egyetértés és békesség legyen. Ez az, amiért Tokajban is küzdenek az írók, költők.

Az elmúlt 150 évben rengeteg ellentét volt nemzeten belül és nemzeten kívül is. Az irodalom ez idő alatt mindig megőrizte szuverenitását. Az Írótáborban lévők dolga tehát az irodalom megőrzése, a gazdagítása és a továbbadása.

Rengeteg féle író létezik manapság, van, aki pénzért ír, van, aki küldetésből és vannak, akik azért, mert érzik a visszacsatolást és ér is valamit a munkájuk.

A Tokaji Írótábor díját László Noémi költő kapta meg.

A Tokaji Estéken a Kárpátok Alapítvány és a Fiatalok a Parnasszuson alkotókör mutatkozott be, a Tokaji Hímesudvar pincészet borait és bemutatóját is megtekinthették a tanácsozás résztvevői

- 1999-ben a XVIII. Tokaji Írótábor témája az „Irodalmi nemzet?”- Hagyományok, kérdések, távlatok az ezredfordulón. Vitaindító előadást Hámori József, Pomogáts Béla, Kulcsár Szabó Ernő, Tóth Éva, Szörényi László, Bányai János, Gálfalvi Zsolt, Görömbei András, Kocsis István, Papp Tibor, Ács Margit és Márkus Béla tartott.

A XX. század fordulóján egy igen aktuális témakört említett meg Hámori József (biológus, egyetemi tanár, MTA tag). Az informatika terjedésével szükségük lesz-e az embereknek a nyomtatott könyvekre? Azonban szerintem továbbra is szükségük van az embereknek nyomtatott, kézzelfogható példányokra, mert az információ-átadás és az olvasás két különböző dolog. A komputerizáció, az elektronizáció, és az informatika elterjedésével nem biztos, hogy nincs szükség nyomtatott könyvekre. Hiszen ezek csak információ-átadásra használhatók, mintsem tanulás céljára. Azonban a könyvkiadásnak is fontos szerepe van. A kulturális kormányzatnak nagyon sok feladata van, ugyanis biztosítani kell az irodalmi tevékenység feltételeit.

Pomogáts Béla egy másfajta rémképet vetített fel. Szerinte az emberiség mindig is kihívásokkal harcolt a történelemben, mégpedig az atombombával. Ez napjainkban is így van, és az ezredfordulóval lehet, hogy ez csak erősödni fog. Ez kihat az európai és ezen belül a magyar irodalomra is, azáltal, hogy a civilizációk versengenek és harcolnak egymással. Az lehet jó olvasó- Kulcsár Szabó Ernő (irodalomtörténész, kritikus) szerint- aki, el tud a saját érdekeitől rugaszkodni és úgy tudja a szöveget megérteni. Nem számít, hogy a saját világképével összhangban áll-e.

Tóth Éva (költő, műfordító) a globalizáció és a multikulturalizmus fenyegetéséről beszélt vitaindító előadásában. Ugyanis vigyázni kell a kultúránkra és minden erőnkkel azon kell

lenni, hogy meg is tartsuk a mai világban ezt. A magyarságunkat és a magyar irodalmat meg kell őriznünk.

A régi irodalom (Arany, Vörösmarty) nélkül nem lehet mai irodalomról beszélni. Mindig voltak módszerek az irodalom visszafogására, de az írók, költők túléltek ezeket, és jobbnál jobb műveket hoztak létre. Mindig alkalmazkodni kell a környezethez. Azonban a mai digitális, absztrakt világhoz nem igazán szeretnének az irodalmárok Szörényi László (irodalomtörténész) szerint. Nevetséges vállalkozásnak tartja, hogy megpróbáljanak irodalmi szint vinni a televíziózásba.

Bányai János (irodalomtörténész) egy olyan civilizációról beszélt, melynek egységesítő, központosító tendenciája van. A globalizáció mindent átítat, azonban a műveltség individuális tevékenység és nem lehet az emberekre ráhúzni a művelt szót, azért, hogy valaki ezt kiérdemelje, tenni is kell.

A magyar nemzet európai léte csak is rajtunk, magyarokon múlik. Semmilyen szónoklat, acsarkodás nem segíthet, csak a hagyomány a magyar szellemi életben és a magyar irodalomban, közösségben, ez az, ami kötelező Gálfalvi Zsolt szerint.

A globalizációban minden nemzet arra törekszik, hogy megőrizze sajátosságait, értékeit. Az „új irodalom” mindig átírja a „rég irodalmat” Görömbei András véleménye szerint. A politika sokszor próbálta átírni az irodalmat nem irodalmi szempontokra alapozva. Az irodalmat a közösség formálja nem pedig a politika.

Kocsis István (író, drámaíró) vitaindítójában elmondta, hogy az erdélyi magyarság jobban ismeri a történelmet. Ugyanis az ottani igényesebb és hagyományőrző magyarok inkább színházba járnak és a színdarabok által jobban megismerik a történelmet. Például Trianont nem csak a magyarok szenvedték meg, hanem a román, szerb, és szlovák magyarok is. Ezt trianoni pszichózisnak nevezi. A szomszédos országok nemzetgyűlölete a legésszerűtlenebb és legindokolatlanabb gyűlölet.

Papp Tibor (költő, író, műfordító): „A tolerancia nem abból áll, hogy a másik értékrendjét elfogadom, hanem abból, hogy tényként tudomásul veszem, azaz tudok a létezéséről, a milyenségéről”²⁰ A folyóiratokban azonban szükség van a toleranciára, főleg a közpénzen kiadott kiadványokról.

Ács Margit kicsit közhelyesnek nevezi az ide i témát. Irodalmi nemzet? Szerinte, van nemzet ahol a vallás a fontos, van ahol az építészet és van ahol a zeneszerzők alkotásai. Azonban a magyar ezeknél tényleg irodalmibb. A népnemzeti kifejezés manapság már nem teljesen azt

²⁰ A Tokaji Írótábor: 1971-2001 esztörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor; 2001. – 89 p.

jelenti, mint 30 vagy 40 évvel ez előtt. A népi írók ma már lakhatnak városon és falun is egyaránt. A városiak is nyaralhatnak falun. Tehát már klasszikus népi mozgalomról ilyen értelemben nem lehet beszélni.

Ahhoz, hogy egy nemzet fennmaradjon, a nyelv fennmaradásának is fontos szerepe van. Olyan közösségeknek van benne nagy szerepük, melyek nyelvi szocializációja fejlett és fejlődhet ez által a nyelv kultúrája is. A legfontosabb egy nemzet ébrentartásához a nyelv és az irodalom, mondta vitaindítójában Márkus Béla (irodalomtörténész, kritikus).

Az idei témával összefoglalják az évezred, évszázad búcsúzását. Az 1930-es évek közepén megfogalmazódott, hogy Magyarország irodalmi nemzeti ország. Azonban a magyar irodalom sorsa is az, hogy kihívja az elektronikus kultúrában a helyét és szerepét. A TV-ben, az interneten és a videokazettákon az erőszak, az ízléstelenség, a műveletlenség terjed. Ezzel kell, hogy szembeszálljon és megküzdjön a magyar irodalom, megtalálja benne a helyét, szerepét. Ezért küzdenek minden éven az írók, költők és a Tokaji Írótabor résztvevői.

1999-ban a Tokaji Írótabor a nemzeti irodalom önismereti műhelye lett. Alkoss!- ez az egyetlen felszólítás, amit a költő, író, művész elfogadhat és cselekedhet.

1990-óta 21 országból érkeztek költők, írók, műfordítók, kutatók, szerkesztők, tanárok, politikusok, diplomaták. 57 hazai és külföldi folyóirat, hetilap és könyvkiadó képviselője jelent meg. Összesen 600 előadás, 400 felszólalás és 2000 nyomtatott oldalnyi szöveg jelent meg. Mi sem mutatja jobban az egyre növekvő népszerűségét a Tokaji Írótabornak az 1970-es évek óta, amikor csak Borsod- Abaúj- Zemplén- megyéből érkeztek költők, írók és körülbelül 25- 40 fő tanácskozott. Sokan kételkednek az Írótabor jelentőségében, fontosságában. Sokan még Tokajba se szívesen látogatnak el. Azonban aki egyszer eljön ide, és belekóstol az itteni világba, valamint részt vesz a Tokaji Írótaborban mindig vissza fog vágyni. Mi sem mutatja ezt jobb példával mint, Gál Sándor vagy Freninandy György és még sokan mások.

Varró Dániel költő és műfordító kapta meg idén a kuratóriumtól a Tokaji Írótabor díját.

A Tokaji estéken a Budapesti Jelenlét szerzői, az Új Holnap című folyóirat mutatkozott be, valamint az „Erzsébet” családi pincészet borait kóstolhatták meg a jelenlévők.

- 2000-ben a XXIX. Tokaji Írótabor gyűlésén a téma a "Harc az ünnepért" - a magyar költészet változásai volt. Vitaindító előadást tartott Jankovics Marcell, Lukács László, Tornai József, Nagy Gáspár, Lengyel Balázs, Tarján Tamás, Keresztury Tibor és Mezey Katalin. 2000-ben ünnepelték Vörösmarty Mihály kétszázadik és Szabó Lőrinc századik születési évfordulóját.

Jankovics Marcell (kultúrtörténész, író) szerint nekünk, magyaroknak három, de egy negyedik nemzeti ünnepünk is van. Október 23-a, december 25-e (nem csak karácsony, hanem első királyunk megkoronázása is), március 15-e és talán augusztus 15-e (Mária névnap, és Szent István királyunk halála).

A három nemzeti ünnepünk a három termékeny évszakra esik. Március a vetés, augusztus a termés és október a betakarítás hónapja. Mind a három alatt egyszerre ünnepeljük a halált és az örök megújulást.

Lukács László két féle ünnepet különböztet meg, Vannak olyanok, melyek a történelemhez és vannak, melyek a természethez köthetőek. A csillagok állásához, napfordulóhoz, természet életéhez az utóbbi szempont szerint. A történelemhez kapcsolódó ünnepekhez az egyének és a közösségek életének nagy fordulatai vezetnek. A nemzetek megemlékeznek a történelmük szegyszerű, vagy éppen tragikus eseményeiről. Az ünnepek ritmust és rendet adnak az életünknek. Az elmúlt ötven évben a politikai hatalom átalakította az ünnepeinket. Volt, amit beszüntettek, amit átalakítottak. „Az ünnep akkor kel életre, ha kiemel a hétköznapokból, lehántja a rájuk és reánk rakódott fáradságot és feszültséget, ha megfényesíti elszürkült tekintetünket, ha megnyitja szívünket a világ, a többi ember és önmagunk előtt...”²¹

„Az ünnep közösséget jelent. Közelebb hozza egymáshoz az egymás mellett élőket, de közelebb hozza a jelenhez a múltat, az élőkhöz az eltávozott őseket.”²² Az ünnep tehát olyan együttlét, mely közelebb hozza egymáshoz az embereket. Egyedül ünnepelni nem lehet.

Lengyel Balázs szerint a lírai vers nyelvteremtő. Az, hogy az írók sokasságából ki marad fent, nem lehet tudni, pedig jó volna. Ha egy szövegnek van olvasója, akkor az író egyedisége is megjelenik a műben.

Tarján Tamás a mai lírai költeményekben kifogásolja, hogy a fiatal költők tegező formájú attitűddel rendelkeznek. Ez azt jelenti, hogy keresik a személyiségüket, személyiségvállalásukat. A vulgáris költészetben a szerelmi aktus, annak perverziói, az anyagcsere tárggyá válik és elnyeri a maga lírai szókészletét. Ekkor mutatkozik meg az istenhiány és az ünnephiány. Azonban az intellektualitás nem hiányzik, belőle-sokan mondják, hogy igen. Nagyon sok szövegelőzményre, közmegegyezésre, szófordulatra, ki nem mondott nyelvi tudásra van szükség hozzá.

A magyar költészetnek rengeteg képviselője van, akiknek jelentősége kimondhatatlan. A rendszerváltást követően azonban meglehetősen sokat veszített jelentőségéből. Ha jobban

²¹ A Tokaji Írótábor: 1971-2001 esztörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor; 2001. – 94 p.

²² A Tokaji Írótábor: 1971-2001 esztörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor; 2001. – 94 p.

belegondolunk történelmünk nem kedvezett a költészetnek, azonban sok forradalmi vers pontosan e viszályok miatt lett jelentős.

A könyvkiadói adatok évről évre azt mutatják, hogy egyre csökken az érdeklődés a nyomtatott könyvek iránt. Jelentheti azt is, hogy elfordultak az olvasók, vagy inkább az elektronikus formátumot választják. Azonban ez a tény a magyar költőket nem nyugtatja meg, nyomasztja őket a nyomtatott könyvek vásárlásának visszaesése. Az elektronizáció azonban a költészet megújulását is jelenthetné. A költőket azonban az aggasztja, hogy a tömegkultúra a mai formájában meglehetősen igénytelen. Ezért mondhatjuk azt, hogy az irodalom és a számítógép viszonya még tisztázatlan.

A 2000-es Tokaji Írótabor díját Polgár Anikó költő, műfordító, esszéista vehette át.

A Tokaji Estéken Árvay János borász ismertette a tokaji bort, valamint bemutatkozott a Csokonai Kiadó, és a Székelyföld című folyóirat.

- 2001-ben „Magyarság és Európa - Németh László irodalmi vitái” címmel rendezték meg a XXX. Tokaji Írótabort.

Németh László író, költő születésének századik évfordulója alkalmából az ő emléke előtt tisztelegtek az Írótaborban megjelenők. Többek között Sütő András, Püski Sándor, Lengyel Balázs mesélték el élményeiket Németh Lászlóról, ugyanis ők még találkoztak a Kossuth-díjas (1957) költővel.

Németh László rendkívül sokat tett a ma irodalmáért. Az 1940-es években, az irodalomban való jelenléte veszedelmes volt az új magyar demokráciára. Illyés Gyula hangsúlyozta, hogy „...az egész magyar irodalomnak önzetlen és épp ezért példamutató csapatkapitányaként működött.”²³

Németh László alapelve az volt, hogy „Az írás: erkölcs”, „Az író: vállalkozó”.²⁴ Kimagasló személyesig volt, mint a magyar népi írói mozgalom képviselője is. Megelőzte saját korát, mert már korábban elkezdte a kultúrák közötti kapcsolatokat figyelni, főleg a szomszédos országokkal való kapcsolatunkat. Ez a téma főként később kezdte el foglalkoztatni az írókat és költőket.

Oravecz Péter Budapesti költő kapta meg ezen az éven a Tokaji Írótabor díját.

²³ „Magyarság és Európa” : Németh László irodalmi vitái : a Tokaji Írótabor 2001. évi tanácskozása / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Írótabor Egyesület]. – (A Tokaji Írótabor Évkönyve, XI.). – Miskolc: Bíbor, 2002.– 49 p.

²⁴ „Magyarság és Európa” : Németh László irodalmi vitái : a Tokaji Írótabor 2001. évi tanácskozása / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Írótabor Egyesület]. – (A Tokaji Írótabor Évkönyve, XI.). – Miskolc: Bíbor, 2002.– 57 p.

1997-ben tettek egy olyan kezdeményezést, hogy minden éven ültessenek egy fát egy kiváló magyar írónak és emléktáblát is állítanak a születési évfordulójára, aki az egész magyar szellemi élet szempontjából fontos szerepet játszott. 2001-ben Millenniumi irodalmi emlékparkot avattak a Tokaji Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola udvarában. (9.5. Számú melléklet: Millenniumi Irodalmi Emlékpark) A gimnázium akkor igazgatója ígéretet tett, hogy a gimnázium diákjai gondozni fogják az emlékhelyet. Így fontosabbá válhat számukra az irodalom és a híres magyar költők, írók.

A Tokaji Esték rendezvényein belül a Mentor Kiadóval ismerkedhettek meg, valamint a Kelet alkotócsoport mutatkozott be az Író tábor tagjainak, valamint Tokaj a magyar és a világirodalomban című könyvbemutatóját nézhették meg.

5. A Tokaji Írótabor 2002-től napjainkig

- 2002. XXXI. "Nemzeti irodalom és a globalizáció" címmel rendezték meg. Ezen az éven ünnepelték a 30. tanácskozásuk évét az ide látogató írók, költők, irodalomtörténészek, akik elmélkedtek, megemlékeztek ezekről az elmúlt évekről. Továbbra is az irodalmi gondolkodás szabadsága és felelőssége jegyében találkoztak.

Különösen fontosnak tartják az anyanyelvünket, a magyar irodalom értékeinek a védelmét. Azonban a nyelvek különbözősége miatt nagyon nehéz fordítani, gondoljunk csak a szófordulatokra és, hogy a kiinduló és a befogadó nyelv értékei nem egyformák. A magyar irodalmat különösen nehéz idegen nyelvre fordítani. Idegen nyelvű közül a legtöbbet angolt fordítanak le magyarra.

Egyetértettek abban, hogy minden időnek megvan a maga globalizációja. A mostanira az internet egyeduralmisága a jellemző.

Czigány Lóránt három pontban határozta meg beszédében a globalizáció és a magyar irodalom viszonyát²⁵:

- hatása a nyelvre
- hatása a nemzeti művelésre, ezen belül is az irodalomra
- válasz a globalizáció kihívásaira

A globalizáció nyelve az angol, hiszen ez a második nyelve szinte mindenkinek a saját anyanyelve után.

Természetesen a globalizációnak van jó és rossz oldala is. Identitást, értéket és presztízsváltást eredményez az irodalomban Pomogáts Béla szerint.

Illyés Gyula minden műfajban klasszikus értékkel gyarapította irodalmunkat. Főként politikai művekkel, hiszen szerinte csak remekművekkel lehet politizálni. Ez a mondata azonban még ma is megállja a helyét. Sokat vizsgálta, hogy mit jelent embernek és ezen belül magyarnak lenni. Ezen az éven ünnepelték születésének 100. évfordulóját, melynek emlékére és tiszteletére emléktáblát avattak az Irodalmi Millenniumi Emlékparkban.

Lakatos Gyula költő emlékére egy fát ültettek el.

A Tokaji estéken a Tokaj Oremus Szőlőbirtok és Pincészet vezetője mutatta be pincészetüket és a Musica Historica együttest is meghallgathatták a vendégek. A miskolci Felsőmagyarország és a Bíbor Kiadó kötetbemutatóját is megnézhatték.

²⁵ Nemzeti irodalom és globalizáció : Illyés Gyula születésének 100. évfordulója : Műhely, szellem, jövőkép : a Tokaji Írótabor 2002. évi tanácskozása / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Írótabor Egyesület]. – (A Tokaji Írótabor Évkönyve, XII.). – Miskolc: Bíbor, 2003.— 47 p.

Az ide Tokaji Írótabor díjat György Attila író, szerkesztő vehette át.

- 2003-ban a XXXII. Tokaji Írótabort a „Mai Magyar Irodalmi Lapok – értékek, szerepek, körülmények” címmel rendezték meg. 68 irodalmi folyóiratot hívtak meg a rendezvényre, melyből 43 vett részt, és 16 határon túli szerkesztőség küldte el bemutatkozóját írásban. Ebből készítettek egy kötetet, Tiszta Lappal címmel a Tokaji Írótabor kuratóriumának tagjai.

A folyóiratok fenntartása meglehetősen szűkös keretből valósul meg, a 68 folyóiratból 20-22 küszködik szerkesztőségi, anyagi gondokkal. Az állami támogatásokra nem mindig tudnak számítani, ezért meg kell tanulniuk ebben a nehéz helyzetben is fennmaradni. Az állam helyzete sem könnyű, ugyanis a „kevés” forrást kell igazságosan elosztani, hogy mindenkinek jó legyen. Dönthet úgy, hogy csak a legjelentősebbeket támogatja, a többi meg éljen meg, ahogyan tud. Azonban felmerül az a kérdés, hogy mi alapján döntenek ezt el és ki vállalja ezért a felelősséget!

A támogatás hiányában az alkotóműhelyek száma is csökkent, mert a régiek fenntartása is komoly anyagi problémákat okoz. Az Írótaborban javaslatot tettek egy szövetség megalapítására a környező országokkal, hogy segítsék az anyagi támogatást és a fennmaradásukat is. A piac is rengeteget változik. A folyóiratok legkisebb bevétele az eladásokból folyik be, ugyanis a rendszerváltozást követően egyre kevesebb előfizetője, olvasója lett a lapoknak. Egy átlagos család ez előtt 2-3 irodalmi folyóiraatra is előfizetett, azonban az irodalom szerepe leértékelődött, sajtószabadság lett és demokrácia. Ez azért fontos, mert megszűnt a sorok közötti politikai üzenetek küldése.

A folyóiratok a jövő íróinak, költőinek is fontosak, mert először ezekben a folyóiratokban tudnak publikálni és mikor már megismerték őket, akkor tudnak könyveket is kiadni.

Néhány folyóiratnak az interneten is elolvasható az aktuális száma és az archívumban is lehet keresni, és a mai generációnál ez kedveltebb forma is. Ez lehet a lapkiadás új jövője. Ez nem jelenti azt, hogy megszűnnek a nyomtatott példányok, hanem kiegészítik azt. A weboldalra fel lehet tölteni a saját műveket, melyeket bárki elolvashat és kritizálhat, megírhatják a saját véleményüket róla. Ezeket többen olvassák, mintha nyomtatva jelenne meg!

Továbbá, ebben az évben ünnepelték meg Csokonai Vitéz Mihály születésének 230. évfordulóját. Emlékére egy emléktáblát avattak, az első és egyetlen Irodalmi Emlékparkban Magyarországon.

A Tokaji Írótabor díját Szentmártoni János költő, szerkesztő, kapta meg.

A Tokaji Írótabor javaslatokat tesz az államnak az irodalom fenntartásáért. A következő javaslatokat elfogadták és meg is valósították:

- „A Tokaji Írótabor 1990. évi tanácskozásán keletkezett az a javaslat, a hogy a demokratikus állam létesítsen Nemzeti Kulturális Alapot az irodalom és a művészetek szakmai szempontú támogatására.
- Kuratóriumi döntés alapján 1993 óta folyamatosan rendezünk bemutatókat hazai és határon túli magyar könyvkiadók és folyóiratok részvételével- eddig 14 műhely szerepelt.
- Az 1999. évi tanácskozáson kezdeményeztük az Olvasás évének állami megrendezését- ez 2001-ben valósult meg.
- Idei tanácskozásunk érdemi eredményének tekinthetjük, hogy például szeptemberben hazai állami támogatással megalakult a Romániai Magyar Lapkiadók és Lapterjesztők Egyesülete, továbbá októberben a Fiatal Írók Szövetsége hazai és határon túli résztvevőkkel sokoldalú tanácskozást rendezett A Folyóirat mint irodalmi műhely címmel.
- Örömmel értesültünk arról, hogy a Kulturális Minisztérium és a Határontúli Magyarok Hivatala- az idei tokaji tanácskozás kezdeményezésére is- az irodalmi lapok állami támogatásának új megoldásain dolgozik.
- Az Írótabor áttekintő tényfeltárása további szervezeti és testületi állásfoglalásokra ösztönzött. Megjelent pl. a Magyar írószövetség Elnökségének és az Írók Szakszervezetének Felhívása a magyar irodalom helyzetének rendezésére.”²⁶

2003-ban Mészáros László a Tokaj Disznókő Szőlőbirtok bor, cég- és termékbemutatóját élvezhették a Tokaji Estéken.

• 2004-ben került sor a XXXIII. Tokaji Írótabor megrendezésére, témája a „Magyar irodalom Európában- műfordítás, terjesztés, befogadás”. Ez az év több szempontból is különleges volt az Írótabor számára is. Tokaj megkapta a Világörökség része címet és az Európai Unióba is belépett Magyarország, a Tokaji Írótabor kuratóriumának új elnöke Vasy Géza (irodalomtörténész) lett.

Az idei Írótaborban megvizsgálták a magyar irodalom szerepét az iskolások körében, az emberek körében és természetesen Európában is.

²⁶ Mai magyar irodalmi lapok : értékek, szerepek, körülmények : a Tokaji Írótabor 2003. évi tanácskozása / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Írótabor Egyesület]. – (A Tokaji Írótabor Évkönyve, XIII.). – Miskolc: Bíbor, 2004.– 196-197 p.

Ahhoz, hogy valaki értékes felnőtté váljon, nélkülözhetetlen az irodalom szerepe, azonban a mai társadalom szerint erre semmilyen szükség nincs. Ezért fontos, hogy már az iskolás korban hívják fel a diákok figyelmét az irodalom fontosságára. Ugyanis nélkülözhetetlen az emberiség számára. Ma veszélyben van az irodalom, csökkent iránta az érdeklődés, nemcsak a magyar iránt, hanem a külföldi iránt is. Irodalom nélkül a világ sivár lenne, eltűnik a kultúra, a nyelvek száma lecsökkenne, Európa egynyelvű lenne és később az emberek között se lenne különbség. Madách Ember tragédiája juthat most sokunknak eszébe róla. Irodalomszeretet nélkül tehát lehet élni, de semmilyen más művészet nélkül nem.

Azért is fontos már az iskolásoknál elkezdni erre felhívni a figyelmet, mert a magyar nyelvet is ők fogják a későbbiekben művelni és továbbadni. Azonban addig, még a saját nyelvüket nem ismerik a legmagasabb szinten, addig a más nemzet nyelvét se fogják tudni teljesen elsajátítani. Erre pedig a sokrétű olvasás teszi majd őket képessé. Azonban a média befolyásoló szerepe miatt is megváltozott az irodalomhoz való hozzáállásuk.

A más nyelven írt irodalmi művek lefordítása is fontos manapság, hogy megismerjük más nemzet irodalmát. Szlovák szépirodalmat sokat fordítanak magyarra. Ez fordítva nem igaz, mert a magyar irodalomban sokkal több mű keletkezik, mint a szlovákban. Az angoloknál a költészet nagyon népszerű, ezért is lenne fontos a magyar irodalmat lefordítani. Azonban a megfelelő fordító nagyon sokszor hiányzik, azért, mert nem mindegy a, hogy milyen a szóhasználata, mennyire tudja az adott idegen nyelv szófordulatait. Volt idő, amikor nem mindenki fordíthatott szabadon (a második világháború idején). Az angol összirodalom 3%-a csak a külföldi, ami luxuscikknek minősül!²⁷

A Pál utcai fiúk kötelező olvasmány lett Rio állam középiskolaiban.

Az idei Tokaji Író tábor díjat Vörös István költő, műfordító érdemelte ki a munkájával.

Az Irodalmi est rendezvényén különböző irodalmi műveket olvastak fel, és a Tokaji Kereskedőház Zrt. mutatkozott be ezen az éven az Író tábor tagjainak.

- 2005-ben a XXXIV. Tokaji Író tábor témája „A költő és olvasója- József Attila utókorá” volt.

2005-ben tovább folytatódtak a kezdeményezések annak érdekében, hogy az Író tábor és a minden évben otthont adó Tokaj között a szálak még szorosabbá váljanak. A várossal együtt ünnepelték a Magyar Kultúra Napját.

²⁷ Magyar irodalom Európában : műfordítás, terjesztés, befogadás : a Tokaji Író tábor 2004. évi tanácskozása / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Író tábor Egyesület]. – (A Tokaji Író tábor Évkönyve, XIV.). – Miskolc: Bíbor, 2005.– 39 p.

A Tokaji Ferenc Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium igazgatónője Dr. Dankóné Patkó Kornélia kezdeményezésére a 2004/2005-ös tanévtől kezdve a Tokaji Írótábor érettségi tétel lett. Többször tartanak évfolyamonként rendhagyó irodalomórákat, melynek előadóit a Tokaji Írótábor kuratóriumából hívják meg, többek között Székelyhidi Ágostont és Pomogáts Bélát is meghívták.

Ebben az évben a tábor megrendezése eléggé kétséges volt. Meglehetősen nagy anyagi problémákkal küzdenek.

József Attila születésének századik évfordulójára emlékeztek meg ezen az éven Tokajban. A gimnázium aulájában egy kiállítással is, melyet a Petőfi Irodalmi Múzeum jóvoltából tudtak megtekinteni az ide látogatók. A hagyományos programok sem maradhattak el. Kilátogattak az Írótábor résztvevői Tiszaladányba, ahol egy megemlékezést tartottak, Miskolcon egy újonnan avatott József Attila szobrot koszorúztak meg, valamint emléktáblát avattak a Millennium Emlékparkban a tiszteletére. József Attilának a költészetét irodalmi és irodalomtörténeti szempontból is megvizsgálták. Metafizikai lázadónak tartják, mert nem istent, nem egyéb más dolgot utasít vissza, hanem a saját létét. A saját szabadságára törekedett egész életében.

Az Írótábor díját Szabó T. Anna költő, műfordító vehette át ünnepélyes keretek között.

2005-ben a Tokaji esték rendezvényén az Írótábornak a Tokaji Borbarátnők Társaság mutatkozott be, valamint „Mindennapi Attiláink” címmel fiatal költők műveit hallgathatták meg a résztvevő vendégek, illetve egy filmet is megnézhettek „Etus néni- Találkozások Makai Ödönnével, József Attila testvérével”.

- A 2006-os tanácskozás az „Érték és befogadás- Bartók Béla- 1956- irodalmi nevelés” címet viselte. Ebben az évben úgy kuratóriumi elnököt választottak Vasy Géza személyében. Az Írótábor anyagi helyzete ebben az évben kicsit jobbnak bizonyult, átmenetileg megoldódtak. Tokaj ebben az évben kapta meg a Kultúrtáj címet, melyben nagy szerepe volt az irodalomhoz való viszonyának, hogy immár 34-éve rendszeresen helyszínt biztosít az irodalom legnagyobb nyári rendezvényének.

Ezen az éven három témakört vizsgáltak meg.

Bartók Béla munkássága előtt tisztelegtek születésének 125. évfordulója alkalmából emlékeztek meg rá, emléktáblát avattak a Millenniumi Emlékparkban is. Munkásságára, és annak a magyar irodalomra való hatásáról vizsgáldtak, tanácskoztak.

Az 1956-os forradalom leverésében az irodalomnak is fontos szerepe volt, és ezen alkalomra is megemlékeztek előadások formájában, kinek mit jelent ez az ünnep.

Az irodalmi nevelés témakörében a legfontosabbnak azt tartják, hogy már a kisgyermekkorban el kell sajátítani az alapokat. Először a mondókák, versek, dalok formájában, majd később a kötelező olvasmányok révén. Régen ezt szóban tették meg. Ma nagyon fontos szerepe van, lenne ebben a médiának. Ennek köszönhetően sokat csökkent az olvasási kedv. Hiszen, mennyivel egyszerűbb lehuppanni a kanapéra és csak bámulni, mint elővenni egy könyvet és használni az agyunkat. A mai fiatalok, nem használják a képzelőerejüket. Nem szívesen olvasnak. Azonban az olvasás, főleg az irodalmi műveké, az anyanyelvünk megfelelő elsajátításában is nagyon fontos. Sokan tartják azt, hogy ahhoz, hogy gazdagok legyünk, és érvényesüljünk a mai világban nincs szükség az irodalomra. Ez nagyon nem így van. Hiszen akkor fog valaki szépen beszélni és fogalmazni, akkor bővül a szókincse, ha sokat olvas. Manapság azonban annyira elszomorító az a tendencia, hogy nem értjük, amit olvasunk. A mai felgyorsult világunkban az agyunk nem tudja követni ezt a tempót, gondoljunk csak a felgyorsult beszédtempókra. A nyelvünket azonban nem használjuk már az élő beszédben, a köszönési formákba se tisztán, beszédzavar, beszédhiba alakul ki. Ne hagyjuk, hogy ez a tendencia tovább romoljon.

Az irodalmi alkotásokból készült filmek megnézése után vágy keletkezhet az emberben, hogy elolvassa a film alapjául szolgáló könyvet is, és összehasonlítsa azt. Azonban a film az olvasás és a saját elképzelés élményét nem adja vissza. Sokszor csalódik az ember, ha megnézi a filmet és rájön, hogy elolvasva sokkal jobb a film alapját képező mű.

A kuratórium ezen az éven Molnár Vilmos csíkszeredai írónak ítélte oda a Tokaji Írótabor díját. Az Irodalmi esten szabadságverseket olvastak fel és a Tokaj Disznókő Szőlőbirtok és Pincészet borait kóstolhatták meg.

- 2007-ben a Tokaji Írótabor XXXVI. tanácskozására került sor „Magyar tájházak, nemzeti kultúra, regionalitás, európai integráció” címmel.

Új elnököt választottak a kuratórium tagjai Serfőző Simon személyében.

Külön örömmel fogadták és együtt ünnepelték a Tokaji Ferenc Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium 55. évét, illetve az Írótabor 35. alkalommal való megrendezését.

„A régiók kulturális találkozásáról, a régiók egymásrataltságáról, a régiók kulturális szerepéről... politikamentesen az irodalom, és a kultúra és a művészetek mentén”²⁸ esett szó. Meghívták Nyíregyháza polgármesterét Csabai Lászlónét, Debrecen polgármesterét Halász Jánost, Habis Lászlót, Eger polgármesterét, valamint Kális Sándort Miskolc polgármesterét,

²⁸ Magyar tájházak, nemzeti kultúra, regionalitás, európai integráció : a Tokaji Írótabor 2007. évi tanácskozása / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Írótabor Egyesület]. – (A Tokaji Írótabor Évkönyve, XVII.). – Miskolc: Bíbor, 2008.– 17 p.

hogy mondják el milyen a megyéikben, városukban a kultúra helyzete, főleg a magyar irodalomé, továbbá milyen szerepe van az önkormányzatoknak ebben. Csabai Lászlóné szerint, a lakosságot kell megismertetni a kultúrával és el kell érni, hogy megbecsüljék az írókat, a költőket, a festőket, a szobrászokat.

Eger, Miskolc, Nyíregyháza, Debrecen, Nyírbátor, Kisvárdra létrehozta egy szövetséget, melyben elhatározták, hogy segítik egymás kulturális fellendülését. Így mikor az egyikük tart valamilyen rendezvényt a városban, a többiek nem, segítve ezzel, hogy az emberek és érdeklődők el tudjanak menni, hiszen ha egyszerre lenne, akkor nehézségük adódna, valamint segítik egymás kulturális rendezvényeit.

Debrecen létrehozta a Városok és Falvak Szövetségét. „Tagjai arra törekszenek, hogy a régió fejlődése érdekében az egyszer már kialakult kapcsolódásokat újra felépítsék, a meglévőket megerősítsék. Elsődleges céljuk egy olyan kulturális hálózat kiépítése és működtetése, amely lehetővé teszi egymás kulturális értékeinek megismerését és ennek kapcsán közös programok kidolgozását a kultúra különböző területein”²⁹. Ennek a szövetségnek 23 tagja van, közöttük 16 önkormányzat.

Véleményem szerint, több ilyen szövetségre lenne szükségünk, hogy megőrizzük a magyar kultúrát, különös a magyar irodalom értékeit.

Ebben az évben kötött az Írótábor egy megállapodást a Partium Írótáborral. Szoros együttműködést a magyar irodalom és a magyar kultúra megőrzésére, munkálására, hagyományainak és nemzeti értékeinek megőrzésére, valamint továbbörökítésére és gyarapítására.

Kodály Zoltán és Dzsida Jenős emlékére avattak emléktáblát a Millenniumi Emlékparkban, a Tokaji Írótábor díját pedig Nagy Gábor író kapta meg.

A Tokaji esték rendezvényén pedig A Műút és az Újvidék című irodalmi folyóiratok mutatkoztak be. A Tokaji Borbarátnők Társaság borait kóstolhatták meg, valamint egy Kodály hangversenyt és a Cantemus kórus előadását hallgathatták meg az Írótábori résztvevők.

- 2008-ban „Irodalmi értékrend, pályakezdés, érvényesülés” témában tanácskoztak a Tokaji Írótábor résztvevői. Ezen az éven az Írótábor két alapító tagja ünnepelte 90. életévét, Hegyi Imrét és Hubay Miklóst köszöntötték.

Tokaj ebben az évben kapta meg a Magyar Kultúra Városa címet.

²⁹ Magyar tájházak, nemzeti kultúra, regionalitás, európai integráció : a Tokaji Írótábor 2007. évi tanácskozása / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Írótábor Egyesület]. – (A Tokaji Írótábor Évkönyve, XVII.). – Miskolc: Bíbor, 2008.– 49 p.

2008 a Biblia éve volt. Ennek alkalmából rendezték meg a Biblia és Tokaj évszázadai című kiállítást, melyet a Tokaji Íróklub résztvevői is meglátogattak. A kiállítás az Országos Széchényi könyvtár, a Petőfi Irodalmi Múzeum, a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár jóvoltából valósult meg. A Nagyváradi Partium Íróklubtól a Tokaji Íróklub ajándékba kapta a Károli Gáspár Vizsolyi Biblia 2. javított kiadását, a Váradi Bibliát. A Tokaji Íróklub kuratóriuma úgy döntött, hogy ezt az ajándékot a Tokaji Ferenc Gimnáziumban helyezik el, ahol a diákok is megnézhetik és tanulmányozhatják. Károli Gáspár emlékére avattak ezen az éven emléktáblát az Emlékparkban.

A Tokaji Íróklub idei díját Iancu Laura költő kaphatta meg.

Ezen az éven az Íróklub tanácskozásán is alakítottak. Munkacsoportokat hoztak létre a hatékonyabb munka érdekében, de a plenáris üléseket megtartották. Az ide munkacsoportok poétikai, irodalmi támogatások, szerkesztés és kiadói valamint digitális munkacsoport témakörben tanácskozhatnak. A tábor résztvevői ezt a kis változást mind pozitívan élték meg. Szerintük jobban, hatékonyabban tudtak haladni, dolgozni.

Abban mindenki egyetért, hogy az irodalmi érték értelmezése manapság meglehetősen ártérmeződött. Olyan példaképek állnak a mai fiatalság előtt, akik a TV-ben szerepelnek, de nem azok, akik a kultúrát, a hagyományt szeretnék őrizni, illetve rendelkeznek irodalmi értékkel. Olyanok akik, beszélni is alig tudnak, nem tudnak egy összefüggő mondatot mondani, hadarnak. Ezért a médiának elsősorban egy erősen szabályozó kultúrpolitikára lenne szüksége.

A könyv és az internet kapcsolatában már bizton állíthatjuk, hogy nem egymás vetélytársai lesznek, hanem egymás kiegészítői. A forma ugyanis nem eredményezi a kulturális érték változását.

A Tokaji Estéken bemutatkozott a Helikon, a Híd, a Kalligram és az Irodalmi Szemle folyóirat.

A Veresszékér fogadóban lehetőséget kapnak a tokajiak és az Íróklub résztvevői a közös értekezésre költészet és jazz címen.

- 2009-ben a XXXVIII. Tokaji Íróklub alkalmával az „Élő nyelv, élő irodalom hagyomány és kihívás” volt a téma. Kazinczy Ferencet születésének 250. évfordulója alkalmából ünnepelték, valamint Radnóti Miklós születésének centenáriumát. Mind a kettőjükre emlékezve emléktáblát avattak a Millenniumi Emlékparkban.

A Tokaji Íróklub díját Papp Endre irodalomtörténész, szerkesztő kapta meg a kuratórium jóvoltából.

Új elnököt választottak Mezey Katalint, aki (író, költő) rendszeres résztvevője az Írótábornak. Közös kincsünk az anyanyelvünk, melyet rengeteg új hatás ér, például a ma használatos technikai eszközöknek alig van magyar megfelelőjük. Körülbelül 800 000- 1 millió magyar szó létezik, de egy adott szaknyelven belül több is lehet. A nyelv „...eszköz az önkifejezésre, a kapcsolatteremtésre és eszköze egyáltalán a megismerésünknek”³⁰ hangzott el Jókai Anna (író, költő) beszédében.

Az anyanyelvünket a legkönnyebben olvasással tudjuk bővíteni, és ezáltal megtanulunk szépen beszélni is. Aki azonban nem olvas az egy idő után hadarni fog, nem beszél majd szépen, a szóhasználat megglehetősen egyszerű lesz. Az, hogy olvassunk irodalmi műveket a megőrzés szempontjából is nagyon fontos. A kortárs irodalom gazdagítja a nyelvünket, még a régi idők irodalma megőrzi azt. Ez a későbbiekben is így lesz és ezért fontos, hogy legyenek ma is írók és költők, hiszen egyszer ők fogják képviselni a régi idők irodalmát.

1999-ben a Tokaji Írótaör javaslatot tett az akkor kulturális miniszternek (Háör József), hogy Széphalmon hozzák létre a Magyar Nyelv Múzeumát, amit meg is tettek nyelvünk védelme érdekében.

Azonban még több intézkedésre volna szükség, mert fogy azoknak a száma, akik magyarul beszélnek, nyelvünk veszélyben van. A Tokaji Írótaörban, a magyar irodalom szellemi műhelyében, próbálnak tenni e tendencia ellen.

A Tokaji Estéken bemutatkozó irodalmi lapok a Hitel, a Forrás, az Agria és A Vörös Postakocsi voltak. Borkóstolót Royal Tokaji Borászat tartott Mádról

- 2010-ben „Sokágú Síp- A magyar irodalom égtájai” címmel rendezték meg a XXXIX. Tokaji Írótaört. A határon túli magyar irodalomról, annak helyzetéről tanácskoztak, mely témát Mezey Katalin javasolta.

A munkacsoportok a következők voltak: A magyar nyelv Kárpát- medencei helyzete- Nyelv és irodalom, Magyar könyvkiadás, Pályakezdés, fiatalok.

Az 1960-as években emigráltak sokan írók, költők külföldre, egy jobb élet reményében. Ők soha nem fogják elfelejteni szülőházjukat, soha nem fognak teljesen elszakadni tőle. Főként idősebb korban kíváncsiak vissza. Vannak, akik végleg külföldön maradtak, letelepedtek és családot alapítottak, azonban, az ő gyerekeik attól, hogy nem Magyarországon születtek (magyarul beszélnek), ugyan olyan irodalmi oktatásban kell részt venniük, mint az itthon

³⁰ Élő nyelv, élő irodalom : hagyomány és kihívás : a Tokaji Írótaör tanácskozásai 2009 / Szerk. Serfőző Simon ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Írótaör Egyesület]. – (A Tokaji Írótaör Évkönyve, XIX.). – Miskolc: Bíbor, 2010.– 36 p.

élőknek. „Nyelvi szinten egységes és egyetlen magyar irodalom létezik, az érték pedig a beszéd mentén”³¹ monda Csehy Zoltán beszédében.

Az emigrált írók művei nagyon fontosak a magyar irodalom számára. Fontos kérdés, hogy ezeket ki és milyen formában gyűjti össze, hiszen ha egyszer valaki az ő munkásságukat fogja kutatni, ezek fontos dokumentumok lesznek a számukra. A publikációjuk nagy részét idegen nyelven kénytelenek kiadni.

Svédországban sokan próbálkoztak magyar folyóirat indításával, több, kevesebb sikerrel. Szerettek volna egy írószövetséget is létrehozni a magyar irodalom megőrzésére és ápolására, azonban ezek a próbálkozások is kudarcba fulladtak. Sall László beszédében még hozzátette, hogy szükség lenne a nyugaton élő költők, írók munkásságának összegyűjtésére és Magyarországon történő kiadására.

Az Erdélyi magyar irodalomban többnyire a fiatalabb generáció jeleskedik. A régiek közül sokaknak a műve magyarul is megjelenik.

Széchenyi István emlékére avattak emléktáblát a Millenniumi Irodalmi Emlékparkban.

A Tokaji estéken bemutatkozott az Erdélyi Magyar Írók Ligája, a Szlovákiai Magyar Írók Társasága.

A Tokaji Írótábor díját Király Zoltán költő kapta ezen az éven.

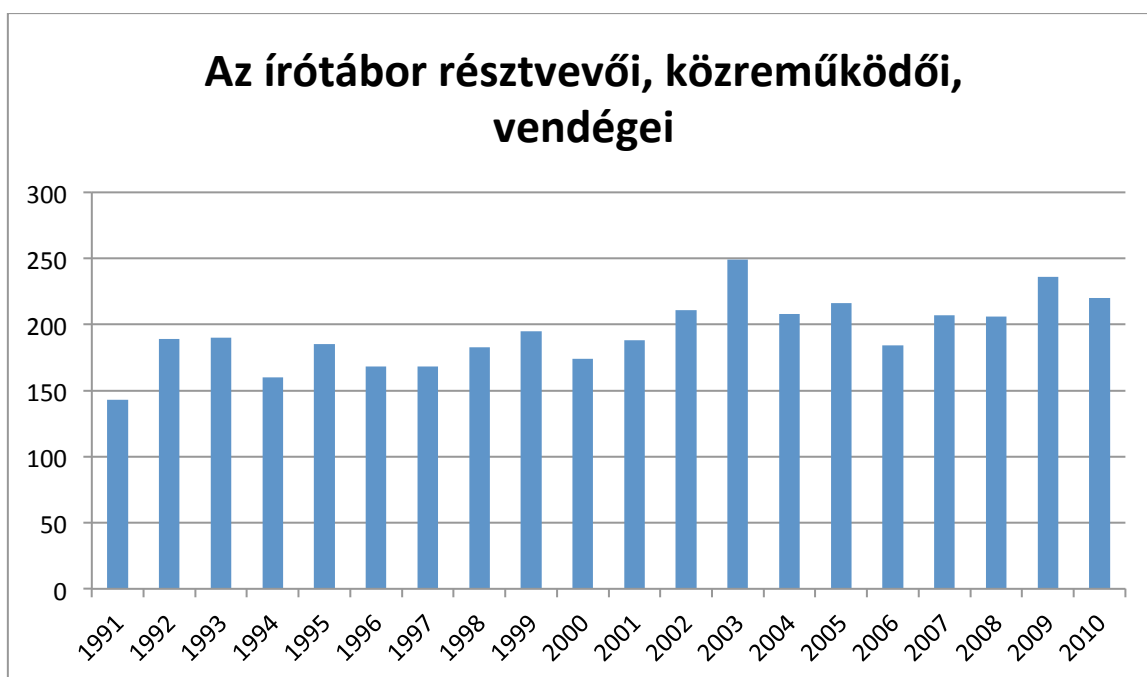
- 2011-ben a XXXIX. Tokaji Írótábor témája „A magyar irodalom élete és állapota-Kihívások és válaszok” címmel került megrendezésre.

³¹ URL: http://www.tokajiirotabor.hu/2010/eloadasok2010/Csehy_Zoltan#tovabb (2012.03. 24. 21:46)

6. Kutatáselemzés

6.1 A Tokaji Íróttábor kuratórium tagjai körében végzett felmérés

A Tokaji Íróttábor szervezői minden évben megpróbálják a tanácskozásokat a lehető legeredményesebben megrendezni. Kezdetben, az 1972-es évben, 24-50 fő volt jelen, Borsod-Abaúj- Zemplén megyéből, illetve az innen elszármazottak az Íróttábor tanácskozásain. Az 1990-es évektől körülbelül 200 főt számlálhatunk.

A grafikonon jól látható, hogy egyre többen mennek el a Tokaji Íróttáborba. Természetesen vannak évek, amikor kicsit kevesebben, de átlagban 194 fő vett részt a vitákon, gyűléseken. A továbbá még nem regisztrál betérő vendégek, látogatók miatt biztosan mondhatjuk, hogy körülbelül 200 fő van jelen egy- egy tanácskozáson.

Az idén (2012-ben) újonnan megalakult kuratórium 23 tagot számlál. Kutatásomat a kuratóriumi tagok véleménye alapján végeztem. Szeretném megtudni, hogy hogyan viszonyulnak a helybéliekhez, tokaji lakosokhoz. Mennyire tartják őket fontos résztvevőnek az Íróttábor életében. Természetesen a Tokaji Íróttábor célja nem a tokajiak megnyerése, nekik való kulturális program kialakítása, hanem a szakmai berkeken való megfelelő eredményt elérő tanácskozás. Azonban szerintem fontos, hogy a tokaji lakosság legalább egyszer elmenjen erre a rendezvényre, és találkozzon az irodalom kiemelkedő személyiségeivel, újtóival, a szakma nagyjával. Továbbá, hogy lehetne a hirdetések még elérhetőbbé tenni az érdeklődők számára, valamint a diákságot mivel lehetne a legjobban ösztönözni a Tokaji

Író tábor programjain való részvételre. Hiszen belőlük lehet a jövő kortárs költője, írója előadója. Rengeteg 16-18 év körüli fiatal gondolja úgy, hogy írói, költői babérokra tör. Azonban ahhoz, hogy ez komolyan megvalósuljon, a szakma „atyáival” való diskurzus, jövedelmező és elengedhetetlen lehet a számára. Továbbá a mai fiatalok meglehetősen szégyellhetik az efféle ambíciókat. Őket kellene olyan programokkal rávenni, hogy elmenjenek, és bátorságot nyerjenek tehetségük kimutatására.

18 kuratóriumi tagot kérdeztem meg kérdőív segítségével. (9.2. Számú melléklet: Kérdőív a Tokaji Író tábor kuratóriumának Tagjaihoz) Kilencen küldték vissza a kitöltött ívet. Primer módon, vegyes kérdőívvel kutattam a kérdéseimre a választ.

A kitöltők megoszlása nemek szerint: hét férfi, kettő nő volt. A férfiak és a nők is átlag 36-59 éves kor közé esnek. Az idősebb korosztály a szakmájában elért tekintélyre jogosult. Természetesen ők képesek egy ilyen hagyomány és kultúra legmélyebb és legtapasztaltabb átadására. Legtöbbjük (5 fő) egyetemi, a többiek (2 fő) PhD fokozattal, főiskolával (1 fő) és gimnáziumi (1 fő) végzettséggel rendelkeznek. Ez a létszám is mutatja a szakmai végzettségek magas fokát.

A nők később lettek a kuratórium tagjai, mint a férfiak. A férfiak között van, aki a kezdetektől (1990 óta tagja), de átlagosan a 2000-ben választották tagnak őket. A nők átlag 9 éven vettek részt az Író táborban, még a férfiak átlag 20 rendezvényen voltak jelen. Szinte mindenki több mint, 10 éven keresztül elment a rendezvényre, vannak, akik kezdettől fogva jelen vannak, és aktívan részt vesznek a szakmai munkában.

A Tokaji Író tábor résztvevői, többnyire elégedettek a rendezvény színvonalával. Persze, abban egyetértenek, hogy lehetne színvonalasabb, aminek anyagi vonzatai vannak. A szervezők próbálják a legjobbat nyújtani minden évben.

A megkérdezett tagok többsége szerint a tokaji lakosok többsége szintén elégedett a rendezvény színvonalával. Azonban sokan a helybeliek közül nem tudják megmondani, hogy az éven a 40. Tokaji Író tábor rendezik meg. Az oka többféle is lehet ennek. Főként az, hogy sokan úgy érzik távol áll tőlük ez a műfaj, nem érdekli őket az irodalom, valamint megcsappant az értelmiségiek felhajtó ereje. A helyi lakosok körülbelül 1-5 %-a megy el a rendezvényre. Azonban több olyan válasz is érkezett, hogy a közös, szabadabb (Veresszekér, színházi) rendezvényére elmennek. Szerintem a szakmai része az embereket annyira nem foglalkoztatja, azonban van olyan dolog, ami érdekli őket és arra egy ilyen „kötetlenebb” rendezvényen akár választ is kaphatnak. A színházi estek a kuratóriumi tagok szerint az utóbbi időben több helybélit vonzanak. Ezek az estek szórakoztatóbbak és elfogadottabbak lehetnek a helybéli, nem szakmai közönség számára is. Itt felolvasásokat, különböző zenés

bemutakozásokat, előadásokat tarthatnak. A Veresszékér fogadóban pedig a zene és az irodalom főszerepében a fiatalok is lehetőséget kapnak a bemutatkozásra. Talán ezek a rendezvények kicsit közelebb hozzák ezt a műfajt a fiatalok és a tokajiak számára is.

Többnyire az Író tábor szervezőit, résztvevőit, előadóit többnyire arcról ismerik a tokajiak. Azokat, akik a médiában, a sajtóban szerepelnek, és évről- évre visszajárnak névről is. Sokan a szervezőket, köztük Sáray Lászlót ismerik, azonban még Székelyhidi Ágoston neve is ismerősen cseng.

A tokaji középiskolás diákoknak legalább illene őket, a szervezőket, előadókat, kuratóriumi tagokat, alapítóit névről ismerniük. Hiszen próbálkoznak rendhagyó irodalomórakkal a tanárok, hogy jobban megismerjék a diákok az itt lévő előadókat. Azonban ha már csak megnézik a Tokaji Híreket, Tokaj város helyi lapját, már találkozhatnak pár névvel, akiket az Író táborhoz tudnak kötni. Továbbá a város honlapján is rendszeresen olvashatnak hirdetéseket, cikkeket az Író táborról. Ahhoz, hogy a diákok, vagy a tokaji lakosok elmenjenek legalább az Író tábornak a Tokaji esték rendezvényére, az aktuális témát, sőt az sem árt, ha az időpontot időben megtudják. A Tokaji Író tábor kuratóriuma szerint megfelelő helyeken hirdetik az Író tábor eseményeit. Volt, aki a talán válaszlehetőséget jelölte meg. Ha a rendszeres és tudatos érdeklődésre gondolunk, akkor biztos, hogy sokan megtalálják a hirdetéseiket, eljutnak hozzájuk. Azonban azok, akik nem tudnak internetezni, nem járnak sűrűn el otthonról, illetve nem veszik meg a Tokaji Híreket, akkor nem nagyon értesülnek az eseményekről, pedig szívesen elmennének egy- egy rendezvényére, meghallgatnának egy- egy előadást. Az, hogy több hirdetés és több fajtája jelenjen meg természetesen az erre áldozható pénzösszeg kérdése. Azok a hirdetések, melyek sok emberhez, köztük is a potenciális érdeklődőkhöz jutnak el, még több pénzbe kerülhetnek. Ahhoz, hogy a hirdetések a megfelelő személyekhez jussanak el kutatást kellene végezni, hogy ne legyen nagy a szórás. Ez természetesen pályázatok útján valósulhatna meg, hiszen egy ilyen kutatás sokba kerül. Fontos, hogy a hirdetéseket, közleményeket mikor hozzák nyilvánosságra. érkezett a kérdésemre olyan válasz, hogy ezeket a hirdetéseket az Író tábor előtt jóval korábban kellene közzétenni, hiszen az emberek, az érdeklődők hamarabb alakíthatják ezáltal ki a nyárra programjaikat és tudják úgy szervezni, hogy egy este legalább elmenjenek egy előadásra. A műsoros esteknek kellene nagyon hírverést „kelteni”, hiszen ezekre a rendezvényekre szívesebben elmennek a helybéliek is, hiszen a szakmai részébe nem igazán tudnak a tanácskozások ideje alatt beleszólni. Azonban ezek a programok nagyobb lehetőséget biztosítanak az ismerkedésre, a tapasztalatcserére, a vélemények kibontakoztatására. A Tokaji esték programokat szórólapokon és plakátokon lehetne jobban hirdetni, vagy a helyi tv-ben,

rádióban, hiszen az idősebb korosztályt ez által tudnák a leghatékonyabban elérni. Volt, aki szerint egy továbbfejlesztett honlap és levelezőrendszer segítségével több érdeklődőt el lehetne érni. Azonban olyan válasz is született, mely szerint a jelenlegi rendszer jó, hiszen akit érdekel, az úgy is megtalálja azt. Nem ezzel van a baj, hanem az emberek beszűkülésével és rövidlátásával. Ebben a válaszban is benne van az, hogy nagyobb részt az emberek kiábrándultak, és lehet, nem hiszik el, hogy, jól tudják magukat egy ilyen magas szintű kulturális eseményen érezni magukat. Lehet, nem is áll tőlük olyan nagyon távol ez az esemény, hiszen a magyar irodalom legrangosabb, legnagyobb nyári rendezvénye. Sokan lehet, nem mernek elmenni, nehogy „lenézzék őket” hogy nem értenek a szakmai dolgokhoz, de a szép verseket, költeményeket szeretik hallgatni, és ez vonzaná őket.

A kuratóriumi tagok abban egyet értenek a válaszaik alapján, hogy az Írótábor nem a népszerűségről, a helybélieknek való megfelelésről és a nekik való kulturális programról szól. Azonban nem elhanyagolható az ő jelenlétük az estéken, a szabadabb programokon, amik az ismerkedésre a kikapcsolódásra szolgálnak. Hiszen ha jól érzik ilyenkor magukat, megfelelő szintű irodalmi programokban részesülnek, akkor fogják ismerőseiknek is ajánlani, ami következtében még elismertebb és híresebb rendezvény lehet. A színházi, és a Tokaji estek megfelelőek lehetnek erre az alkalomra. A színház egyfajta ünnepélyes hangulatot tud ezeknek a találkozóknak kölcsönözni. Továbbá szervezhetnének író- olvasó találkozókat, ahol személyesen is találkozhatnak kedvenc írójukkal, költőjükkel az emberek. Az Írótábor szervezői próbálnak mindig újítani, változatos programokat kínálni. Ötleteik továbbá, hogy legyenek lokális témák is a tanácskozásokon, melyekkel több helybélit tudnának elcsábítani. Az ingyenes borkóstolók biztos, nagyon nagy látogatottságot eredményeznének. Azonban ezt a programot nem lehet kivitelezni, mert az Írótábor anyagi helyzete sajnos nem engedheti meg.

A zenei programok, műsoros estek, színészekkel, zenészekkel, valamint népszerű közreműködőkkel biztosan sok vendéget vonzanának a Tokaji Írótáborba a kuratóriumi tagok szerint. A zenészekkel és a színészekkel inkább az igényesebb, tanultabb fiatalokat tudnák megcélózni. Természetesen az idősebb korosztályt is vonzanák ezek a színes programok. Vannak olyan előadók például (a Tokajban született költő) Papp Tibor vagy Kányádi Sándor, akik több helybélit vonzanának a rendezvényre.

A diákok körülbelül kevesebb, mint 5 %-a vesz részt a Tokaji Írótábor előadásain. Ez egy iskolavárosban, ahol három középiskola és egy általános iskola van, még ha nyári szünet is van, meglehetősen kevés. A helybéli diákok sem igazán mennek el, pláne nem azok, akik a környékről járnak be. Van olyan kuratóriumi tag, aki szerint nem is látni egyáltalán őket a

rendezvényeken. Kivételt képez ez alól a Veresszekér fogadóban rendezett est, melyet fiatalok szerveznek a zene és az irodalom jegyében. Az ő ösztönzésükre más módszereket is javasoltak a kuratórium tagjai. A legtöbben jónak tartanák, ha versenyszerű irodalmi programokat szerveznének. Például versíró, szavaló verseny, esszé pályázat, melynek témája a Tokaji Írótábor lenne. Ezekkel a pályázatokkal, oda lehetne vonzani a diáktársakat is, hiszen a barátjuk, ismerősük lépne fel, és szívesen megnéznék a szereplését.

Az oktatás színvonalával is probléma van egyes tagok szerint. Fel kellene a diákok érdeklődését kelteni az irodalom iránt, ehhez azonban több „irodalomközpontú” tanárra lenne szükség. rendhagyó irodalomórákat kellene szervezniük, melyre tesz kísérletet a gimnázium, ami meglehetősen kevés diákot vonz a nyári rendezvényre. A Költészet Napi és a Magyar Kultúra Napi közös rendezvényekre is vannak előrelépések.

Talán a legtöbb „fiatalt” a korban hozzájuk közelebb lévő alkotókkal vonzhatnának. Hiszen ők nagyjából az ő problémájukat fogalmazzák meg.

A tanárok ösztönzése se tud hatni minden esetben. Azonban, egy tanuló pályázaton való elindítására, és biztatására és felkészítésére meglehetősen nagy szerepet lehet tulajdonítani a pedagógusnak. Természetesen a diák megkapná a szereplésért, vagy már a pályázaton való elindulásért a jutalmát, lehet ez egy szaktanári, osztályfőnöki, vagy talán az dobogós helyezés eléréséért egy igazgatói dicséret is.

Interaktív irodalmi órák, irodalmi körök szervezése, vagy a fakultációkon való beszélgetés a Tokaji Írótaborról felkeltheti a tanulók figyelmét, érdeklődését, hiszen ha elmennek erre az irodalmi rendezvényre, olyan élményekkel lehetnek gazdagabbak, melyeket máshonnan nem is tudnának megszerezni. A legfontosabb azonban a pedagógus személyes példamutatása, hogy ő is elmegy a Tokaji Írótáborba és részt vesz az üléseken, programokon, ezáltal hívva fel a diákok figyelmét, hogy az ő jövőjükéről is szó esik.

Azonban nem csak a tokaji diákok körében, hanem az egész közoktatásra hatást gyakorol a Tokaji Írótábor. Megismertetik a kortárs írókat, költőket. Közvetett hatást tud csak gyakorolni rá. Azonban nagyobb hatást kellene, mert a tanácskozások hozadéka fontos és tanulságos. Egyes előadások anyagát felhasználhatnák az oktatásban, hogy más szemléletmódot is megismerjenek a tankönyvön kívül, és kicsit közelebb hozzák a diákságot az irodalomhoz. Az irodalmi közgondolkodásra is kihat, a szemléleti hangsúlyokra és reagálnak egy-egy dologra.

A kutatás bebizonyította, hogy vannak még fejleszteni való programok ahhoz, hogy a helybéli lakosokat és főként a diákokat hogyan vonzhatnák még jobban a Tokaji Írótábor programjai. A tokaji lakosok még jobban történő invitálására elég lenne a korábban megkezdett hirdetési

propaganda is. A szórólapok terjesztése is jó ötletnek mutatkozik, hiszen közvetlenebbül eljutna a helybéliekhez, mint a Tokaji Hírekben, vagy a honlapokon való közlemény.

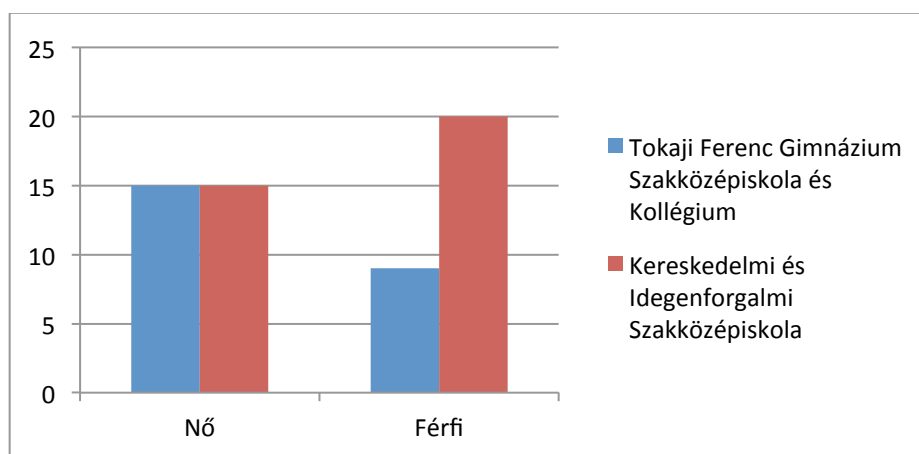
A honlap továbbfejlesztése is fontos, hiszen akár böngészve is eljuthat ide a nem környékbéli és felkeltheti olyannyira az érdeklődését, hogy egy éven ellátogat, és lehet, hogy visszajáró és aktív tagja lesz a Tokaji Írótabornak. Megtalálhatja egy buzgó és lelkes irodalomtanár is, aki beépítheti a tanrendjébe, és ezáltal, még híresebb és elismertebb rendezvény lehet.

A diákság ösztönzésére viszont nagyon jó és kreatív programokat javasoltak a kuratórium tagjai. Ezeket kívánom, hogy valósítsák meg, mert felkelthetik vele a fiatal értelmiségiek figyelmét és érdeklődését, hiszen ők lehetnek a jövő irodalmárai.

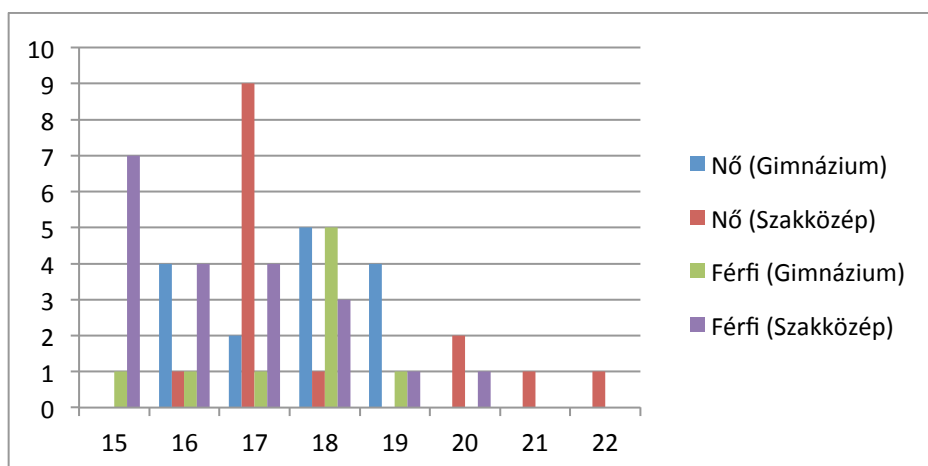
A közoktatásra még nem igazán gyakorolja a várt hatást. Vannak természetesen jelei, de sokkal többre volna szükség, hiszen fontos eredményeket érnek el minden évben a Tokaji Írótabor tanácskozásai.

6.2 Felmérés a tokaji középiskolások körében

Kutatásom során Tokaj két középiskolájában a Tokaji Ferenc Gimnázium Szakközépiskola és Kollégiumban, valamint a Kereskedelmi és Idegenforgalmi Szakközépiskolában végeztem. Kíváncsi voltam, mennyire ismerik a Tokaji Írótábort, résztvevőit, szervezőit. Véleményem szerint a gimnáziumban illene ismerniük névről is őket, hiszen 2004-óta érettségi tétel is a Tokaji Írótábor. A Kereskedelmi iskolában is fontos, hogy tudjanak róla, hiszen ebben a városban tanulnak, ami otthont ad a magyar irodalom nyári legrangosabb rendezvényének. 64 kérdőívet osztottam ki a két iskolában, melyből 59-et kaptam vissza kitöltve. . (9.3. Számú melléklet: Kérdőív a tokaji középiskolás diákokhoz)

A diagramon látható, hogy ugyanannyi lány töltötte ki a kérdőívet mind a két iskolában, a fiúk közül a kereskedelmi iskolában többen. Kor szerint a két iskolában külön véve a következő eloszlás szerint töltötték ki:

A fiúk közül a szakközépiskolában a 15 évesek töltötték ki a legtöbbet, még a lányoknál a 17 éves korosztály szintén a szakközépiskolában. A gimnáziumban a fiúknál a 16, 17 évesek

töltötték ki a legtöbben, még a lányoknál a 18 éves korosztályból. A 16. 17, 18 évesek közül mind a két középiskolában töltötték ki.

A Gimnáziumban mind a négy évfolyamon töltötték ki kérdőívet nyelvi, biológia, informatika, környezetvédelem, matematika, általános tagozaton összesen 24 fő.

A Szakközépiskolában öt évfolyamon töltötték ki, szakközépiskolások, vendéglátó- turizmus, vendéglátó- idegenforgalmi, gimnáziumi, vendéglátás, szakmunkás, kereskedelem-marketing, ételkészítés és vegyi áru eladó, vendéglátás, szakács, pincér szakon, összesen 35 fő. Az első kérdésemre, hogy hallottak-e már a Tokaji Írótaborról a Gimnáziumi válaszadók minden évfolyamon 100%-ban igennel válaszoltak. Ami abszolút nem meglepő válasz.

A Kereskedelmi iskolában a 9. évfolyam válaszadói 100%-ban nem is hallottak róla. Öt 10. évfolyamos kitöltő közül egy hallott már a Táborról. A 11. évfolyamon a 14 kitöltőből már 13 igennel válaszolt, vagyis már hallottak a Tokaji Írótaborról. A 12. évfolyamon már 100%-ban hallottak róla. Elmondható, hogy a magasabb osztállyal és korral már hallanak valamit egy ilyen magas szintű rendezvényről. A végzéshez, vagy az érettségihez közel állók már ismerik ezt az irodalmi rendezvényt. A Kereskedelmi iskolában azért meglepő ez a válasz, mert ott semmit sem tanulnak a Tokaji Írótaborról. Feltételezhető, hogy esetleg egy kötetlenebb beszélgetős irodalomórán, vagy valahol egészen máshol hallhattak, olvashattak a táborról.

A gimnázium első évfolyamán már tanulnak a Tokaji Írótaborról, azonban az kérdéses, hogy 7 ember a megkérdezettek közül miért jelölte be, hogy nem tanulnak. A megkérdezett gimnáziumi tanulók 66%-a szerint igen, tanulnak. Ilyenkor feltételezhető, hogy vagy hiányoztak a nemet jelölő tanulók ezekről az órákról, vagy nem töltötték ki megfelelően a kérdőívet. Mivel az osztálytársaik többsége igennel válaszolt, elmondhatjuk, hogy tanulnak valamit a Tokaji Írótaborról a gimnáziumban, ami nem meglepő, hiszen érettségi tétel is.

Azonban a gimnáziumi lány tanulók közül mindössze egy lány és egy fiú írta azt, hogy az érettségi tételben olvasott a Tokaji Írótaborról. Sorrendben a következő válaszok születtek a gimnáziumi tanulóknál arról, hogy hol olvashattak már a táborról.

1. Tokaji Hírek- 15 válasz
2. Plakát, hirdetőtábla- 7 válasz
3. Internet (tokaj.hu, boon.hu)- 6 válasz
4. Nem olvasta sehol- 2 válasz
5. Észak- Magyarország, könyvtár, Tokaji Írótabor emléktábla- 1 válasz

Tehát a legtöbben a hely újságban, a minden évben különszámot kiadó Írótabornak, a Tokaji Hírekben olvastak az Írótaborról. Ezt követi az iskolai hirdetőtábla, valamint a városban, iskolákban elhelyezett plakát. Az internetes hirdetéseket is sokan olvassák, böngészés közben.

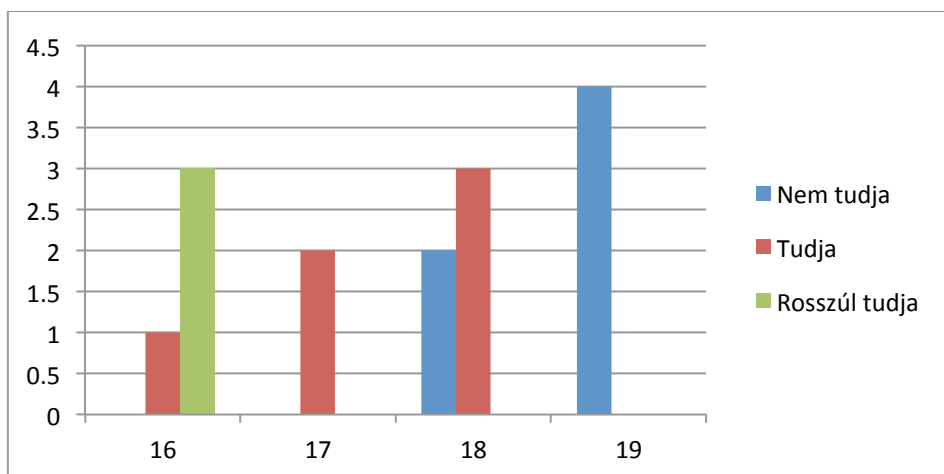
A két oldalon a tokaj.hu-n és a boon.hu-n olvashattak a legtöbbet a Tokaji Írótáborról. A könyvtárban is találkozhattak egy- két könyvvel, újsággal, valamint az Észak – Magyarországon egy- egy cikket akár el is olvashattak. Ami nagyon meglepő, hogy 2 tanuló semmit sem olvasott róla, mind a ketten fiúk, 18 évesek és 12. évfolyamos tanulók, egyikük matematika a másik informatika szakos. Érettségi előtt állnak és még semmit nem hallottak a Tokaji Írótáborról, ez elég érdekes. Több kérdés is felmerül bennem. Vagy nem voltak órán, amikor tanulták, de akkor nem mondták el a többiek, hogy hol nézzenek utána? Az érettségi tételt még nem olvasták el? Számomra nagyon hihetetlen, hogy sehol nem hallották, olvasták még, legalább az Írótábor nevét.

A kereskedelmi iskolában a következő sorrend született:

1. Nem olvasott róla- 12 válasz
2. Tokaji Hírek- 11 válasz
3. Internet (tokaj.hu)- 6 válasz
4. Plakát, faluújság- 4 válasz
5. Könyvtár, Észak- Magyarország, gimnáziumi tanulóktól- 1 válasz

Itt a legtöbbben nem is olvastak, nem is hallottak sehol a Tokaji Írótáborról. A lányok többsége azonban a Tokaji Hírekben olvasott a Tokaji Írótáborról, azonban olvastak még az interneten is. Láttak néhányan plakátokat és a faluújságon is olvashattak esetleg egy- két kivágott cikket, hirdetést, meghívót. A nem olvasottak többsége fiú, a 15 éves korosztályba tartozik, akiknek mondhatjuk, hogy teljesen más lehet az érdeklődési körük.

A gimnáziumi tanulóknak illene tudniuk, hogy hányadik Tokaji Írótábort rendezik meg az idén. A következő eredmények születtek a lányok körében évre lebontva:

A 16 évesek közül egy lány tudta pontosan, hogy a 40. Tokaji Írótábort rendezik meg. A többiek a 30-at írták be, ami rossz válasz ez esetben. A 17-18 évesek többsége tudja pontosan, hogy hányadikat rendezik meg. A legelkeserítőbb a 19 éves korosztály, akiknél egyikük sem

tudta a pontos számot megmondani. A gimnáziumi fiú tanulóknál is hasonló eredmények születtek, ott a 18 éves korosztályból mindössze 4-en tudták a helyes megoldást.

A kereskedelmi iskolában a fiúk 100%-ban nem tudják, hányadik Írótabort rendezik meg az idén. A lányoknál se sokkal jobb a helyzet. Mindösszesen ketten tudták a választ. Azonban mivel ott nem tanulnak róla, így annyira nem meglepő ez az eredmény. Mivel az a rendezvény helyben van, remélhetőleg majd a későbbiekben többen fogják ebben az iskolában is tudni, hogy van és létezik ilyen színvonalas rendezvény is.

A Tokaji Írótaborban való részvételi eredmény is igen alacsony. A megkérdezett gimnáziumi tanulókból mindössze a 12%-a ment már el. Közülük kettő 18 éves, egy 17 és egy 19. A lányok 18, 19, még a fiúk a 18, 17 éves korosztályba tartoznak.

A kereskedelmi iskolában megkérdezettek közül mindössze egy lány ment el eddig a Tokaji Írótabor valamelyik rendezvényére.

Szerintem ezeken a számokon nagyban lehetne változtatni, olyan programokkal, ami a fiatalokat is érdekelheti. A gimnáziumi tanulók 1 fő kivételével részt vennének a Tokaji Írótabor programjain, ha iskolaidőben lennének, egy fő pedig talán részt venne. Arra, hogy eddig miért nem mentek el a lányok körében olyan válaszok születtek, hogy:

- nem volt kötelező
- érdeklődési körömön kívül esik
- nem hívtak meg
- nem tudtam, hogy nyitott
- más dolgom akadt- nyári szünet - pl: nyaralás
- nem tartózkodtam Tokajban a nyáron

A legérdekesebb válasz talán a nem hívtak volt. Lehet nem vették komolyan a kérdőív kitöltését és ezért született meg ez a nevetséges válasz. Az, hogy valaki nem érdeklődik az irodalom iránt, teljesen elfogadható válasz. Mivel ez a rendezvény nyáron van így tényleg nehéz a nem helybéli diákokat invitálni a rendezvényre, hiszen nekik számolni kell az útiköltséggel a közlekedés nehézségeivel is. Azonban lennének olyan programok, ami miatt szívesen elmennének erre az irodalmi rendezvényre.

- kortárs írókkal, költőkkel való találkozás és velük való kötetlen beszélgetés
- fiatalokhoz szóló előadások
- díjkiosztás
- különféle pályázatok: versek, esszék írása
- hajókázás, kirándulás

- költők életéről szóló előadás, versek meghallgatása

Ezekben a válaszokban a hajókázás és a kirándulás véleményem szerint nem megfelelő válasz, hiszen ez a rendezvény nem erről szól. Ez inkább egy iskolai szabadidős programnak felelne meg. A pályázatírás érdekelné a gimnáziumban tanuló lányokat, valamint közelebb hozná őket még a saját korukhoz közelebb álló előadások, illetve a kortárs költőkkel, írókkal való találkozás is.

A gimnáziumi fiúk azért nem vettek részt a Tokaji Írótáborban, mert az többség érdeklődési körén kívül esik, valamint, hogy a nyári szünetben nem tartózkodnak Tokajban, illetve a közlekedés nem igazán teszi lehetővé a leutazást. Azonban ők is soroltak fel olyan programokat, ami miatt szívesen elmennének. Ezek a következők: különféle versenyek, híres emberekkel való találkozás, hangos könyvhallgatás, borkóstolás. A hangos könyv hallgatás szerintem nem tartozik a Tokaji Írótábor programjai közé, de esetleg a Tokaji esték nevű programjába beilleszthető lenne. A borkóstolás meglehetősen sok vendéget vonzana, különösen, ha ingyenes lenne. Azonban a Tokaji Írótábor anyagi helyzete ennek a megvalósítását egyelőre nem tudná megoldani.

A legtöbb gimnáziumi tanulót a személyes találkozó kortárs költőkkel és különféle pályázatok kiírása vonzana.

A kereskedelmi iskolában tanuló lányok többsége azért nem vett eddig részt a Tokaji Írótáborban, mert nem tudták, hogy diákok is mehetnek (9 válasz). Viszonylag kevesen 1, 2 fő írta azt, hogy azért mert nem tudta, hogy van ilyen rendezvény, valamint, hogy nyáron van és nem tokaji lakos, ezért körülményes lenne elmennie. Ők is írtak olyan programokat, ami érdekelné őket. Ezek a következők:

- Írók életéről szóló előadások
- Beszélgetés kortárs írókkal, költőkkel
- A kedvenc olvasott művükről való beszélgetés, valamint a mű elemzése
- Diák központibb programok
- Kedvenc költőikről való előadások

Mivel a Tokaji Írótábor nem a diákoknak szól, így nem igazán lehet kifejezetten nekik szóló előadásokat tartani és nagymértékben programokat változtatni.

A lányok többsége (73%-a), ha iskolaidőben lenne a Tokaji Írótábor, elmenne az előadásokat meghallgatni.

A kereskedelmi iskolába járó fiúk 65%-a elmenne, szintén ha iskolaidőben lenne. Ők azért nem mentek el eddig, mert szinte mindenkinek az érdeklődési köre távol esik az irodalomtól.

Nagyon sokan pedig nem is hallottak a Tokaji Írótáborról, valamint, hogy nyáron van a rendezvény nekik is körülményes Tokajba jönni. Azonban őket is különféle versenyekkel lehetne ösztönözni a részvételre, volt, aki szívesen elmenne egy színházlátogatásra is. Mivel ott is tartanak eseteket, ez sem lehetetlen feladat. Főként a sportrendezvények érdekelnék őket. Mivel a Tokaji Írótábornak is van egy focicsapata, talán össze lehetne számukra a kereskedelmi iskolába járó fiúkkal egy focimeccset hozni.

Arra a kérdésre, hogy tudnak-e neveket felsorolni, akiket kötni tudnak a Tokaji Írótáborhoz a gimnáziumi tanulók csupán 33%-a nem tudott válaszolni. a lányok közül 5, a fiúk közül 3 fő nem írt semmit. A legtöbben Móricz Zsigmond nevét írták (5 fő) válaszként, őt követi Mezey Katalin, Turczy István, Keresztúry Tibor, Veress Péter (3-3 fő). 2-2 fő írta Csoóri Sándort, Sáray Iászlót, Gál Sándort, Kányádi Sándort. Jókai Anna, Darvas József, Szabó Magda, Spiró György, Hegyi Imre, Serfőző Simon, Pomogáts Béla nevét egy- egy ember írta le. A legtöbben tehát a Tokaji Írótábor egykori kezdeményezőjét Móricz Zsigmondot említették meg.

A kereskedelmi iskolában ezzel szemben 82%-a nem tudott válaszolni a kérdésemre. Akik válaszoltak ők, Gáspár Ferencet (2 fő), Székelyhidi Ágostont, Tverdota Györgyöt, Ács Margitot írták. Kevesebb nevet ismernek a kereskedelmi iskola tanulói, de ezen még lehet változtatni, és látható, hogy van, aki érdeklődik a téma iránt.

A kortárs költőkkel való találkozást illetve az ő eladásai meghallgatását sokan írták olyan programrésznek melyre szívesen elmennének mind a két iskola tanulói. Sokan írtak is olyan költőket, írókat, akiket meghallgatnának. A gimnáziumi tanulók Kányádi Sándort (erdélyi magyar költőt) és Tandori Dezsőt (magyar költőt) valamint Varró Dánielt írták a legtöbben. Szerepel még a listán Fodor Ákos, Lőrincz L. László és Kertész Imre.

A kereskedelmi iskolában Kertész Imrét, Szabó Magdát és Harcsa Bélát írták, hogy velük szívesen találkoznának. Két tanuló nem kortárs költőt, írókat írt (József Attila, Németh László), akiket ennél a kérdésnél így nem vettem figyelembe.

Mind a két iskola tanulói írták Kertész Imrét, akivel találkoznának, azonban a következő kérdésnél is sokan írták, hogy előadást is hallanának róla, munkásságáról, életéről, műveinek elemzéséről.

A gimnáziumi tanulók közül sokan érdeklődnének Faludy Györgyről, Lőrincz L. Lászlóról, Arany Jánosról szóló előadástól. Szerepel a listán még J. R. R. Tolkien, Illyés Gyula, Ady Endre, Szabó Magda, Fodor Ákos, Kürti László, Juhász Gyula, Petőfi Sándor, Tóth Krisztina és József Attila.

A kereskedelmi iskolások a legtöbben Ady Endréről, Petőfi Sándorról, Kertész Imréről, Szabó Magdáról, Németh Lászlóról, József Attiláról és Radnóti Miklósról hallgatnának meg előadásokat.

Mind a két listán szerepel Petőfi Sándor, József Attila és Ady Endre neve. Talán azért, mert őket tanulják az iskolában és szeretnének még átfogóbb, még több tudást befogadni az ő munkásságukról, esetleg életútjukról. Van, aki írta, hogy a kedvenc költője Petőfi Sándor és róla minden információt meghallgatna.

2001-ben avatták fel az Irodalmi Millenniumi Emlékparkot a Tokaji Ferenc Gimnázium mellett. A kezdeményezés, hogy megemlékezzenek az írókra, költőkre már 1997-ben faültetéssel kezdődött, 2001-től pedig emléktáblát avatnak a tiszteletükre. A gimnáziumi tanulók 70%-a tudja, hogy az iskola melletti park az Irodalmi Emlékpark. A nem választ megjelölő 30% csukott szemmel járhat iskolába. Kellene egy olyan irodalomórát tartaniuk az iskolában, amikor mélyrehatóbban tanulják a Tokaji Íróklub kezdeményezését, alapítását, eseményeit. Ki kellene látogatniuk az iskola közvetlen szomszédságában avatott emlékparkba, hogy tudják kiknek és miért állítottak emléktáblát. A lány tanulók 52%-a nem tudott egy nevet se írni, hogy kinek található meg emléktáblája. Akik tudták, többségüknek József Attila emléktáblája villant be. De emlékeztek még Radnóti Miklóssra, Illyés Gyulára és Csokonai Vitéz Mihályra. Azt, hogy mi alapján állítanak nekik emléket 53%-uk tudta pontosan megmondani. Egy fő volt, aki azt írta, hogy az akkori Íróklub róluk szólt. Meg szoktak emlékezni az írók, költők születésének évfordulójáról, de nem, mint kizárólagos téma. Azonban az emléktáblát nem azért állítják, mert csak róluk folyik a vita.

A gimnáziumi fiú tanulók 44%-a sem tudott nevet írni a kérdésemre. A legtöbben Illyés Gyula, Radnóti Miklós és Csokonai Vitéz Mihály emléktáblájára emlékeztek. Mivel szinte ugyanazokat a neveket írták sokan fiúk, lányok vegyesen, nem kizárt, hogy kevesen tudták a csoportban és a többiek a másik tudására hagyatkoztak. A fiúk 66%-ban meg tudták mondani, hogy mi alapján állítják az emléktáblákat. Közülük nem volt senki, aki olyan választ adott volna, ami nem elfogadható.

A kereskedelmi iskolában a lányok 80%-a már hallott az Irodalmi Emlékparkról és a helyét is meg tudja mondani. Tudnak felsorolni olyan írókat, költőket, akiknek állítottak emléktáblát. A legtöbben Németh Lászlót (6 fő), és Mikes Kelemt (3 fő) írták. Utánuk Radnóti Miklóst és Illyés Gyulát (1-1 fő). Itt is feltételezhető, mivel sok írtak egy személyt, hogy nem-e valaki tudta és a többiek is leírták. Azonban azt hogy mi alapján állítják nekik az emléktáblát már nem tudták megmondani. Innen sejthető az, hogy nem is igazán tudhatja mindenki a neveket. 46%-uk nem is válaszolt a kérdésre, 20%-uk írta azt, hogy a műveik alapján állítanak neki,

34%-uk pedig, hogy a hírességük alapján. Ha tényleg a hírességük alapján állítanának nekik emléktáblát, akkor szinte az egész emlékmű telis-tele lenne már. Ennél a válasznál is érezhető az előbbi tendencia. Egy kitalálta, a többi leírta.

A kereskedelmi iskola fiú tanulói 50%-a ismeri az Irodalmi Millenniumi Emlékparkot, és ebből a 95%-uk meg is tudná mutatni, hogy merre található meg. A válaszadók 85%-a nem tudott neveket mondani, hogy kiknek található meg emléktáblája. A többiek Illyés Gyulát, Petőfi Sándort és József Attilát írták (1-1 fő). A válaszokból látható, hogy ők nem igazán beszéltek össze. A lányokat sem kérdezhették meg, hiszen Németh László nevét egy fiú sem írta. Azt, hogy mi alapján állítanak nekik emléket ők olyan 80%-ban helyesen válaszolták meg. Az éves munkásságuk és a hozzáállásuk, tehetségük is válasz volt, amit ebben a helyzetben nem lehetett elfogadhatónak venni. A műveik jelentősége sem kimondottan jó válasz ide. Igaz, hogy a Biblia évében állítottak egy emléktáblát, de azt a fordítójának, Károli Gáspárnak.

Megkérdeztem a diákságot, hogy milyen programok érdekelnék őket, ami kicsit közelebb hozhatja hozzájuk a Tokaji Írótábort. A szakközépiskolások 51%-a, a gimnáziumi tanulók 45%-a nem tudott olyan programot írni, ami miatt elmenne. A többiek nagyon ötletes és jó programokat javasolnak. A különböző pályázatokat, versenyeket, mint versmondó verseny, versíró pályázat, esszéíró verseny, valamint, hogy egy délután alatt rögtönzött versíró verseny a diákságnak. Ezeken kívül sokan írták még az általuk ismert kortárs költők, írók költészetének és személyének a megismerését. Több válaszadó, többségük a kereskedelmi iskolába járó fiú, főként 15 évesek írták a sportot, ezen belül a focit. Szerepelt továbbá a rendhagyó irodalomóra, színházlátogatás, felolvasóest, kirándulás. Volt olyan, aki leírta, hogy nem Tokajban lakik, de ha eljutna a Tokaji Írótáborba, akkor nem válogatna a programok között, mindegyiken részt venne.

Voltak olyanok, akik viccelődtek a válaszadásnál, azért menne el, hogy találkozzon Göncz Árpáddal, szerepelt a listán a hamburger-, virsli evő verseny, valamint a sörivő verseny, természetesen ezeket nem vettem komolyan az értékelésnél.

Akadnak a olyanok, akik leírták megjegyzésüket is a kérőívem végére, volt, aki büszke arra, hogy a Tokaji Ferenc Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium ad minden évben, immár a 40.-en otthon a Tokaji Írótábornak. Van, aki szerint több helyen kellene hirdetniük ahhoz, hogy a diákság is jobban megismerje őket, illetve ha a jelenkor problémáival foglalkoznának, akkor nagyobb hatást gyakorolhatna az irodalomra. Ez a megjegyzés egy kicsit kurtít, mert tulajdonképpen az aktuális problémákat vitatják meg és tesznek olyan lépéseket, ami hatást gyakorol az irodalomra.

A legérdekesebb megjegyzés egy 19 éves gimnáziumi lány tanulótól érkezett. Ő leírta, hogy 2009-ben a Tokaji Író tábor diákrendezője volt. Az ő válaszait végigolvasva, nem mutatott ehhez a „ranghoz” megfelelő színvonalat. Sok kérdést nem válaszolt meg, pedig kellett volna, ha már diákrendező volt és elment a tanácskozássra.

Összességében a diákok sejtegetik, tudogatják, hogy a Tokaji Író tábor a magyar irodalom egyik legnagyobb rendezvénye. A Kereskedelmi és Idegenforgalmi szakközépiskola tanulói ahhoz képest, hogy nem tanulnak az iskolában semmit sem az Író táborról meglehetősen jól informálódnak ebben a témakörben. Az innen-onnan összeszedett információk még további érdeklődést is kiválthatnak belőlük.

A Tokaji Ferenc Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium diákjai azonban nem nyújtottak kimagasló teljesítményt. Az itt tanító tanároknak nagyobb hangsúlyt kell fektetniük a Tokaji Író táborra. Egy óra keretén belül meglátogathatják a Millenniumi Emlékparkot, valamint beszélgethetnének az Író tábor történetéről jelentőségéről. Ha lehetne, kötelezővé kellene tenni, hogy legalább a gimnáziumi négy év alatt egyszer elmenjenek a Tokaji Író tábor egy napjára. Nagyon sokat tanulhatnának, és olyan élményekkel lennének gazdagabbak, melyeket máshol nem szerezhethetnének, ez főképpen a végzős diákokra vonatkozik, hiszen ők ebből érettségizni fognak.

Azonban ha a Tokaji Író tábor iskolaidőben lenne, akkor a diákság 95%-a biztosan ott ülné a sorok között, hiszen akkor a tanáraik is kötelezővé tennék a részvételt. Azonban ezt nem biztos, hogy a kuratórium tagjai támogatnák, hiszen rengeteg szervezést és változtatást igényelne.

A programok, melyekre a diákok mind a két iskolából elmehetnének szerintem kivitelezhetőek és nem is kerülnének anyagilag sem sokba. A kortárs költők meghívása természetesen igen, de az egyszerűbb programok, mint a foci, színházlátogatás és a különféle pályázatok kiírása, népszerű lenne. A legjobbnak a pályázatok kiírását tartom, hiszen a diákok is írták és a kuratórium tagjai is. Ha ezt a programot megvalósítanák, biztosan rengeteg fiatal meg tudná győzni, hogy szeressék az irodalmat és merjék ezt fel is vállalni, valamint a kreativitásukat is megmutathatnák. Lehet, hogy valakit annyira tehetségesnek találnának, hogy akár komoly irodalmi pályázatokon is indulhatna.

7. Befejezés

A Tokaji Író tábor a magyar irodalom egyik legrangosabb rendezvénye. Sokrétű irodalmi problémákkal foglalkoznak és a viták során próbálnak ezekre megoldásokat találni. Sok újítást és emléket hozva ezzel a magyar irodalmi életbe.

A dolgozatomban az évekre lebontott elemzés és témabemutató is mutatja, hogy mennyit tud egy ilyen rendezvény hatni a magyar irodalomra. Az, hogy létrehozták az egyetlen Millenniumi Irodalmi Emlékparkot az országban, Tokaj városában az nem csak Tokajnak, hanem a város lakóinak, a környéken élőknek és az ide járó középiskolásoknak is nagy megtiszteltetés.

A kutatásomból látható, hogy a kuratóriumnak, a városnak és a középiskolásoknak is van mit csiszolni az egymás megismerésére és a hatékonyabb jövőt érintő munka érdekében. Ha a Tokaji Író tábor a hirdetéseit átszervezné, több irodalomkedvelő emberhez is eljutna talán az ország minden pontjára. A diákságnak is van hajlama a részvételre. Javasolni tudom a kuratórium tagjainak egy pályázat kiírását a középiskolásoknak, ez lehet versmondó, versíró, esszé vagy novella író verseny is. Nem szükségesek ehhez nagy költségvetésű díjak. Szinte az is elég, ha a győztes a Tokaji Író tábor egyik estéjén vagy programján felolvashatja a művét, elszavalhatja a versét, vagy a helyi lapban megjelenhet az általa írt mű. Egy szabadabb program keretében a sporttevékenység (futball) is megvalósulhatna. természetesen a nyáron való rendezés buktatója, hogy a diákok nem mennek el, mert még nincs iskola és nyári szünet van. Azonban ha a tanácskozások iskolai időben lennének, esetleg augusztus végén, vagy szeptember első hetében, akkor biztos, hogy sokan ott lennének a diákok közül.

A Tokaji Író tábor sokat tesz a magyar és a határon túli irodalomért. Azonban ez a rendezvény megszűnni látszik, amit nem szabad hagynunk. Kimagasló, hogy Magyarországon, nálunk található. A környék országai hiába próbálnak egy ilyen rendezvény megszervezésére kísérletet tenni nem sikerül nekik. Őrizzük meg ezt a rendezvényt a jövőnk számára.

8. Felhasznált irodalom

„Harc az ünnepért” : a magyar költészet változásai : a Tokaji Íróklub 2000. évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, X.). – Miskolc : Bíbor, 2001.

„Magyarság és Európa” : Németh László irodalmi vitái : a Tokaji Íróklub 2001. évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, XI.). – Miskolc : Bíbor, 2002.

A költő és olvasója : József Attila és utókora : a Tokaji Íróklub 2005. évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, XV.). – Miskolc : Bíbor, 2006.

A magyar irodalom és kultúra változásai 1990-1993 : az 1993. évi Tokaji Íróklub tanácskozása / szerk. Zimonyi Zoltán ; fotó Sáray Ákos és Vass Ferenc; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, III.). – Miskolc : Tokaji Íróklub Egyesület, 1994.

A magyar nyelv és kultúra nemzetközi társasága anyanyelvi konferencia : Tevékenységünk. - URL:http://www.mnyknt.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=58&Itemid=2 . – A letöltés dátuma: 2011 április 3.

A Tokaji bor története. - URL: <http://www.bortura.com/index.php/a-tokaji-bor-tortenete> . - A letöltés ideje: 2011. január 24.

A Tokaji Íróklub a sajtóban: Bibliográfia 1972-2001 / szerk.: Buda Attila – Miskolc : Bíbor Kiadó, 2002

A Tokaji Íróklub: 1971-2001 esztörténeti vázlat / Székelyhidi Ágoston. – [Miskolc]: Bíbor, 2001.

Az irodalmi köztudat dilemmái : irodalomértelmezés, értékelés, közvetítés : az 1995. évi Tokaji Íróklub tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Vass Ferenc ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, V.). – Miskolc : Tokaji Íróklub Egyesület, 1996.

Csehy Zoltán : Felvidéki lapozó. - URL: http://www.tokajiirotabor.hu/2010/eloadasok2010/Csehy_Zoltan#tovabb . – A letöltés dátuma: 2012 március 24.

Élő nyelv, élő irodalom : hagyomány és kihívás : a Tokaji Íróklub tanácskozásai 2009 / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, XIX.). – Miskolc : Bíbor, 2010.

Érték és befogadás : Bartók Béla : 1956 : irodalmi nevelés : a Tokaji Íróklub 2006. évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; leíró Szentgróti Éva ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, XVI.). – Miskolc : Bíbor, 2007.

Irodalmi értékrendek, pályakezdés, érvényesülés : a Tokaji Íróklub tanácskozásai 2008 / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, XVIII.). – Miskolc : Bíbor, 2009.

Irodalmi nemzet ? : hagyományok, kérdések, távlatok, az ezredfordulón : a Tokaji Íróklub 1999. évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos és Csutkai Csaba ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, IX.). – Miskolc : Bíbor, 2000.

Korforduló : kísérletek és változatok az autonómiára 1968-1992 : az 1992. évi Tokaji Íróklub tanácskozása / szerk. Zimonyi Zoltán ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, II.). – Miskolc : Tokaji Íróklub Egyesület, 1993.

Magyar irodalom Európában : műfordítás, terjesztés, befogadás : a Tokaji Íróklub 2004. évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, XIV.). – Miskolc : Bíbor, 2005.

Magyar PEN Club. - URL: http://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_PEN_Club. - A letöltés ideje: 2011 április 3.

Magyar tájházak, nemzeti kultúra, regionalitás, európai integráció : a Tokaji Íróklub 2007. évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, XVII.). – Miskolc : Bíbor, 2008.

Mai magyar irodalmi lapok : értékek, szerepek, körülmények : a Tokaji Íróklub 2003. évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, XIII.). – Miskolc : Bíbor, 2004.

Másfél évtized magyar költészete : érzület, eszme, mesterség : az 1994. évi Tokaji Íróklub tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, IV.). – Miskolc : Tokaji Íróklub Egyesület, 1995.

Művészeti Szakszervezetek Szövetsége : Alapokmánya. -
URL:http://www.muveszvilag.hu/adat/csatolasok/muveszeti_szakszervezetek_szovetsege_alapokmany_20111209.pdf

Nemzeti irodalom és globalizáció : Illyés Gyula születésének 100. évfordulója : Műhely, szellem, jövőkép : a Tokaji Íróklub 2002. évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, XII.). – Miskolc : Bíbor, 2003.

Pomogáts Béla : Tisztelet Tiszaladánynak. – In: Új Hevesi Napló. – [elektronikus dokumentum] . – URL: <http://www.agria.hu/hnaplo/2001mar/> . – A letöltés ideje: 2011. január 22.

Régiók határok nélkül : forradalmak befejezetlenül : a Tokaji Íróklub 1998- évi tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Sáray Judit, Kamarás Lajos ; a borító Vass Tibor munkája ; [kiad. a Tokaji Íróklub Egyesület]. – (A Tokaji Íróklub Évkönyve, VIII.). – Miskolc : Tokaji Íróklub Egyesület, 1999.

Századunk kihívásai : a magyar irodalom válaszai : az 1997. évi Tokaji Író tábor tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Kamrás Lajos, Sáray Judit ; [kiad. a Tokaji Író tábor Egyesület]. – (A Tokaji Író tábor Évkönyve, VII.). – Miskolc : Tokaji Író tábor Egyesület, 1998.

Szerepváltozások : anyanyelv, irodalom, nemzet : az 1996. évi Tokaji Író tábor tanácskozása / szerk. Serfőző Simon ; fotó Vass Ferenc, Sáray Judit ; [kiad. a Tokaji Író tábor Egyesület]. – (A Tokaji Író tábor Évkönyve, VI.). – Miskolc : Tokaji Író tábor Egyesület, 1997.

Szőcs Géza a Magyar Pen Club új elnöke. - URL: <http://www.stop.hu/kultura/szocs-geza-a-magyar-pen-club-uj-elnoke/972378/>. – A letöltés ideje: 2011 április 3.

Tiszta lappal : a mai magyar irodalmi lapok : Tokaji Író tábor, 2003. / szerk. Székelyhidi Ágoston. – Miskolc : Bíbor Kiadó, 2003

Tokaj: Története. - URL: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Tokaj>. - A letöltés ideje: 2011 január 24.

Tokaji aszú / Gál Sándor – Miskolc: Felsőmagyarország Kiadó; 2007

Tokaji Hírek : Tokaj város és a Tokaji Író tábor lapja / a különszám szerk. Antall István. – [?]. – Tokaj : Városi Kincstár , 2009. – 18. évf. 8. sz. (12. különszám)

Tokaji Hírek : Tokaj város és a Tokaji Író tábor lapja / a különszám szerk. Antall István. – [?]. – Tokaj : Városi Kincstár , 2010. – 19. évf. 8. sz. (13. különszám)

Tokaji Hírek : Tokaj város és a Tokaji Író tábor lapja /; a különszám szerk. Antall István. – [?]. – Tokaj : Városi Kincstár , 2002. – 11. évf. 8. sz. (5. különszám)

Tokaji Hírek : Tokaj város és a Tokaji Író tábor lapja /; a különszám szerk. Antall István. – [?]. – Tokaj : Városi Kincstár , 2003. – 12. évf. 8. sz. (6. különszám)

Tokaji Hírek : Tokaj város és a Tokaji Író tábor lapja /; a különszám szerk. Antall István. – [?]. – Tokaj : Városi Kincstár , 2004. – 13. évf. 8. sz. (7. különszám)

Tokaji Hírek : Tokaj város és a Tokaji Író tábor lapja /; a különszám szerk. Antall István. – [?]. – Tokaj : Városi Kincstár , 2005. – 14. évf. 8. sz. (8. különszám)

Tokaji Író tábor / szerk. Zimonyi Zoltán. – [1991. augusztus]. – Miskolc: Borsodi Nyomda Vállalat Lapüzeme , 1991. – 1. évf. 1. sz.

Történelmi lecke : az 1991. évi Tokaji Író tábor tanácskozása : a Tokaji Író tábor a sajtóban 1972-1992 / szerk. Serfőző Simon ; a bibliográfiát készítette Székelyné Forintos Judit ; Fotó Sáray Ákos ; [kiad. a Tokaji Író tábor Egyesület]. – (A Tokaji Író tábor Évkönyve, I.). – Miskolc : Tokaji Író tábor Egyesület, 1992

URL: www.barkaonline.hu

URL: www.irodalmijelen.hu

URL: www.kultura.hu

9. Mellékletek

9.1 A Tokaji Író tábor Egyesület Alapszabálya

FÜGGELÉK

A Tokaji Író tábor Egyesület alapszabálya

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. § Az egyesület neve: Tokaji Író tábor Egyesület.
2. § Székhelye, címe:
időszaki: Széchenyi István Középiskolai Kollégium, Tokaj,
Bajcsy-Zsilinszky u. 15-17.
állandó: Miskolc, Pf. 375. 3501
3. § (1) Az egyesület célja, hogy állandó fórumot teremtsen az egyetemes magyar irodalom számára, előkészítse és évente megrendezze Tokajban a magyar írók többnapos találkozásait, illetve tanácskozásait, s az elhangzottakat nyilvánosságra hozza.
(2) A Tokaji Író tábor nem rendelődik alá sem politikai pártoknak, sem egy-egy folyóirat, szellemi műhely, irányzat vagy földrajzi régió igényeinek. Nemzeti kultúránk irányzatos sokszínűségét szolgálja az irodalom önkormányzata szellemében.
(3) Az egyesületi cél biztosítása, hogy az alapszabály a kuratórium kiválasztásának jogát magyar írók szakmai szervezeteinek kínálja fel.
4. § (1) Az egyesület rendezvénye: a Tokaji Író tábor.
(2) A Tokaji Író tábor rendezvényei nyilvánosak, résztvevőjük lehet bárki, akit a kuratórium meghív vagy aki a kuratórium nyilvánosan közreadott felhívására jelentkezik.
(3) Résztvevői lehetnek más nemzetek írói és kulturális személyiségei is.
5. § Az egyesület kiadványai:
a Tokaji Író tábor című újság
a Tokaji Író tábor évkönyve
6. § Pecsét felirata:

II. A TAGOK

7. § Az egyesületnek nincs hagyományos értelemben vett állandó, szervezett, nyilvántartott tagsága. Képletesen tagja – állampolgárságtól függetlenül – valamennyi magyar író, kulturális szakmai felfogást valljon is.
8. § E virtuális tagság a demokratikus érdekeit közvetve érvényesítheti az írók szakmai szervezeti révén, e szervezetek alapszabályában meghatározott módon, továbbá a nyilvánosság révén.
9. § (1) A táborban való részvétel nem jár együtt a tagsági viszonyból eredő szokásos jogokkal és kötelezettségekkel.
(2) A résztvevők ugyanakkor rendelkeznek bizonyos tagsági jellegű jogokkal: véleményt mondhatnak és ajánlásokat fogalmazhatnak a kuratórium hatáskörébe tartozó kérdésekről. Ezeket a kuratórium meg kell vitassa és állást kell foglaljon velük kapcsolatban. Az író-tábor kifejezheti bizalmatlanságát az egyesület vezetésével (kuratóriumával) szemben, ezt a véleményt a nyilvánosság, továbbá a kuratórium tagjait delegáló, illetve választó szervezetek révén érvényesítheti, az egyesület vezető testületeit azonban közvetlen módon nem válthatja le, számára kötelező döntést nem hozhat.
(3) Az író-tábor közvetlen eljárással egy kuratóriumi tagot is választhat az író-táborban jelenlévő írók és érdekeik, a kialakult közvélemény képviselőjére, akinek a megbízása a következő táborig, rendszeresen egy évre szól. Ez idő alatt a kuratórium teljes, szavazati jogú tagja. A következő táborban köteles beszámolni arról, hogy a képviselőt miként látta el. Megbízóinak erkölcsi felelősséggel tartozik.

III. A SZERVEZET

10. § Az egyesület szervei:
a kuratórium
a számvizsgáló bizottság

11. § (1) A Tokaji Író-tábor Egyesület kuratóriuma az egyesület legfőbb képviselői szerve, így megilleti minden ezzel kapcsolatos jog, nevezetesen az alapszabály módosítása, az egyesület feloszlata, más szervezetekkel való egyesülés kimondása, a gazdálkodás meghatározása, az író-tábor programjának, felhívásának, a részvételi feltételeinek és a meghívandók körének kialakítása, az előadók kiválasztása.
(2) Olyan alapvető döntéseit azonban, mint az alapszabály módosítása, az egyesület feloszlata vagy az egyesülés kimondása más szervezetekkel, az írók szakmai szervezeteinek legszélesebb nyilvánossága elé kell tárnia, s a nyilvánosságra hozástól számítva kilencven napot kell biztosítani, hogy a 8. és 9. §-ban előírt érdekvérvényesítésre lehetőség legyen. A döntés csak ezt követően hatályos.
12. § (1) A kuratórium legalább 13, legfeljebb 25 fős.
(2) Tagjait a magyar írók szakmai szervezetei, továbbá Tokaj város, Borsod-Abaúj-Zemplén megye, valamint Miskolc város önkormányzatai delegálhatják, illetve meghatározott fórumok választhatják meg.
(3) A delegálásra, illetve választásra jogosult írói szervezetek, illetve fórumok felsorolását, a megbízás időtartamát és az arányszámokat a melléklet tartalmazza.
(4) E szakmai szervezetek időközi változása, megszűnése vagy új alakulása nem érinti a már működő kuratórium összetételét. A tisztújítás idején viszont a magyar írók ténylegesen létező és működő, legjelentősebb szakmai szervezeteinek kell biztosítani a delegálás, illetve választás jogát. Az időszerű melléklet megállapítása a kuratórium hatáskörébe tartozik, s nem minősül alapszabályi módosításnak.
(5) A kuratórium tagjait a delegáló, illetve választó szervezetek megbízásuk lejártá előtt visszahívhatják.
(6) Maga a kuratórium is meghívhat tiszteletbeli tagokat a testületbe, akik teljes joggal rendelkeznek; a számuk azonban nem haladhatja meg a három főt.
13. § (1) A kuratórium feladata, hogy kialakítsa a Tokaji Író-tábor működésének szellemi és gazdasági kereteit, valamint személyi feltételeit.
(2) A kuratórium évente legalább egy alkalommal ülésezik, határozatképességéhez kétharmados jelenlét szükséges.

(3) Döntéseit egyszerű szótöbbséggel hozza, kivéve az alapszabály módosítását, a melléklet megállapítását, az egyesület feloszlását vagy más szervezettel való egyesülés kimondását, amelyhez kétharmados többségre van szükség.
(4) Indokolt esetben jogszerű kuratóriumi döntésforma a körleveles szavazás, ennek hitelességét azonban a soron következő ülésen jegyzőkönyvezni kell, a szavazólapok akkor semmisíthetők meg.

14. § (1) A Tokaji Írótábor kuratóriumának tisztségviselői az *elnök* és a *titkár*.
(2) E tisztségek nem ruháznak többletjogot viselőjükre. A kuratórium az egyesület alapszabályi céljával összhangban különféle irányzatokat képviselő, egymás mellé rendelt, egyenlő jogú írók testülete.
(3) Az *elnöki tisztség* az egyesület és az írói kuratórium megjelöltje és reprezentációja az irodalmi élet, a nyilvánosság, a támogatók számára.
(4) Az elnököt a kuratórium saját tagjai közül választja meg, közfelkiáltással, nyílt vagy titkos szavazással. A kuratórium esetenként dönthet arról is, hogy teljes ciklusra (3 év), vagy rotációs jelleggel egy-egy évre kíván-e elnököt választani.
(5) A *titkári tisztség* az egyesület önálló jogi személyiségét és működésének folyamatosságát jeleníti meg.
(6) A titkár az egyesület cégbíróságon bejegyzett képviselője. A kuratórium választja öt évre. A kuratórium útmutatásának és állásfoglalásának megfelelően, a jóváhagyott elvek és tervek alapján, az alapszabály szellemében önállóan, saját hatáskörrel dolgozik, az egyesület mint jogi személy nevében kötelezettségeket vállalhat, kezelheti az egyesületi pénzeszközöket, illetve a Tokaji Írótábor elnevezésű alapítványt. Gondoskodik a Tokaji Írótábor című újság, illetve az egyesület évkönyvének a megszerkesztéséről és kiadásáról. A kuratórium teljes jogú tagja. A kuratóriummal egyeztetve, önállóan választhatja meg a munkatársait.
(7) A kuratórium a tisztségviselőit bármikor visszahívhatja, ehhez azonban kétharmados szavazati arányra van szükség.
15. § A kuratórium tagjait költségtérítés, a titkárt és a munkatársakat ezen túl tiszteletdíj vagy munkabér is megilleti.

- 16. §** (1) A számvizsgáló bizottság az egyesület belső, pénzügyi ellenőrző szerve.
(2) A számvizsgáló bizottság három tagból áll, a kuratórium választja rendes vagy tiszteletbeli tagjai közül.
(3) A számvizsgáló bizottság évente ellenőrzi az egyesület pénzügyi-számviteli rendjét, erről a kuratóriumnak jelentést tesz.

IV. VEGYES RENDELKEZÉSEK

- 17. §** (1) A Tokaji Írotábor történetileg része az úgynevezett népfertos hagyományoknak. Az 1940–1942-es tiszaladányi író–paraszttalálkozó folytatásaképpen jött létre 1972-ben. A Hazafias Népfert B.-A.-Z. Megyei Bizottsága alapította és működtette 1989-ig más szervekkel és támogatókkal együtt.
(2) A Hazafias Népfert Országos Tanácsa, valamint B.-A.-Z. Megyei Bizottsága 1990-ben tudomásul vette, hogy a Tokaji Írotábor, amelynek alapítója és tizenhét alkalommal a megrendezője volt, a továbbiakban politikai szervezetek – így a népfert – befolyásától függetlenül, az irodalom önkormányzata szellemében működik tovább. Az alapszabályt a cégbíróság a Hazafias Népfert Országos Tanácsa és B.-A.-Z. Megyei Bizottsága egyetértő záradékával jegyezte be. Ez a körülmény indokolja a 6. §-ban megjelölt alapítás évét.
- 18. §** (1) Az egyesület céljaival összhangban tokaji polgárok közérdekű alapítványt hoztak létre és jegyeztettek be *Tokaji Írotábor Alapítvány* néven. Az alapítvány nyílt, bármely természetes és jogi személy, magyar és külföldi állampolgár hozzájárulhat, az alapítványi tőke is felhasználható.
(2) Az alapítvánnyal az egyesület kuratóriuma rendelkezik. A kuratórium választja meg és jegyezteti be az alapítvány képviselőjét, aki – amennyiben nem tagja a kuratóriumnak – a kuratóriumi ülések (szavazati jogú) állandó résztvevője.
(3) Az alapítvány kezelője az egyesület mindenkorú titkára és az alapítvány képviselője (amely egyazon személy is lehet).
- 19. §** Minden egyéb, alapszabályban nem részletezett kérdésben az egyesülésről szóló 1989. II. tv. előírásai a mérvadóak.

Budapest, 1993. október 1.

*A Tokaji Írótábor Egyesület alapszabályának
MELLÉKLETE*

A Tokaji Írótábor Egyesület kuratóriumának a kiválasztására (választására) felkért szervezetek a következők

1-1 főt delegálhat

a saját alapszabálya szerint megválasztott vezető testületi tagjai közül három évre a
Magyar Írószövetség
József Attila Kör
Magyar P. E. N. Club
Széchenyi István Művészeti és Irodalmi Akadémia
Magyar Írók Szakszervezete
Magyar Írókamara
Anyanyelvi Konferencia Védnöksége
Magyar Írószövetség Észak-Magyarország-i Csoportja

megkötés nélkül

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Önkormányzata
Miskolc Város Önkormányzata
Tokaj Város Önkormányzata

5 főt választhat

a Magyar Írószövetség választmánya

a kortárs magyar irodalom tekintélyes, markáns irányzatokat képviselő személyiségeiből három évre (függetlenül attól, hogy tagjai-e a választmánynak, illetve a szövetségnek)

2 főt választhat

a Magyar Írószövetség Észak-Magyarország-i Csoportja által megszervezett fórum

Abaúj, Borsod, Gömör és Zemplén, valamint Heves megye, a szellemi régió képviselői közül három évre. Tehát nem a csoport, hanem az általa megszervezett fórum, s a választhatók nem csak a csoport tagjai közül kerülhetnek ki. Egy fő lehetőleg a régió irodalmi társaságait, egy fő pedig az ott megjelenő folyóirato(ka)t képviselje

1-1 főt választhat

A Tokaji Írótábor Egyesület kuratóriuma

(a titkár személyében, öt évre) és az alapítvány képviselője személyében (öt évre) (egybeeshet a titkár személyével)
a nyári tokaji írótáborban összegyűlt közösség
(egy év időtartamra)

•

A Tokaji Író Tábor Egyesület kuratóriumának létszáma az 1993-96 közötti ciklusban **20-24 fő**. Ebből:

Delegált (3 évre) 11 fő
Választott 9 vagy 10 fő
3 évre 7 fő
5 évre 1 vagy 2 fő
1 évre 1 fő
Tiszteletbeli tagként behívható (3 évre)
3 fő

A kuratórium határozatképes, ha

20-as létszám esetén 13 fő van jelen
21-es létszám esetén 14 fő van jelen
22-23-as létszám esetén 15 fő van jelen
24-es létszám esetén 16 fő van jelen

Budapest, 1993. október 1.

ZÁRADÉK

A Tokaji Író Tábor Egyesület
alapszabályának módosításával egyetértünk, benyújtható a
cégbírósághoz

Törnai József s.k.
Magyar Írószövetség
Pomogáts Béla s.k.
Anyanyelvi Konferencia Védnöksége
Mezey Katalin s.k.
Magyar Írók Szakszervezete
Hubay Miklós s.k.
Magyar P. E. N. Club
Serfőző Simon s.k.
Magyar Írószövetség Észak-Magyarországi Csoportja

9.2 Kérdőív a Tokaji Író tábor kuratóriumának tagjaihoz

Kérdőív

Tisztelt Megkérdezett!

„Hagyomány és újítás határmezsgyéjén – A Tokaji Író tábor 1972-2012” címmel szakdolgozatot írok az Eszterházy Károly Főiskola Informatikus könyvtáros szakán. A kutatás célja, hogy megtudjam, mennyire ismerik az emberek a Tokaji Író táborot. Az alábbi kérdőív kitöltésével jelentősen segítené a dolgozatom írását és a kutatási munkámat. Előre is köszönöm az együttműködést és a kérdőív kitöltésére áldozott idejét.

A kérdőív kitöltése névtelen!

Neme: *(Aláhúzással jelölje)*

Férfi

Nő

Kora: *(Aláhúzással jelölje)*

18 év alatti

18-35 közötti

36- 59 közötti

60 év fölötti

Legmagasabb iskolai végzettsége:

1. **Mióta tagja a Tokaji Író tábor kuratóriumának?**

2. **Hány rendezvényen volt eddig jelen?**

3. **Elégedett-e a rendezvény színvonalával?** *(Aláhúzással jelölje)*

Igen

Nem

4. **Ön szerint a tokaji lakosok elégedettek a rendezvény színvonalával?** *(Aláhúzással jelölje)*

Igen

Nem

- Talán
5. **Ön szerint a tokaji lakosok tudják, hogy hányadik Tokaji Írótabort rendezik meg az idén?** *(Aláhúzással jelölje)*
- Igen
Nem
6. **A Tokajiak Ön szerint rendszeresen részt vesznek az Írótabor rendezvényein?** *(Aláhúzással jelölje)*
- Igen, körülbelül%-ban, (egy évben)
Nem
7. **Ön szerint mi lehet az oka, ha a tokajiak nem vesznek részt a Tokaji Írótabor rendezvényein?**
- _____
- _____
8. **Ön szerint mennyire ismerik a Tokajiak az Írótabor előadóit, szervezőit?**
- _____
9. **Ön szerint a Tokaji Írótabor megfelelő helyeken hirdet?** *(Aláhúzással jelölje)*
- Igen
Nem
Talán
10. **Lenne-e javaslata, a hirdetések módszereire, hogy esetleg jobbak és könnyebben elérhetőek legyenek?**
- _____
11. **A tokaji lakosok Ön szerint mennyire érik el ezeket a hirdetéseket?**
- _____
12. **Ön szerint mennyire ismerik a Tokaji Írótabor honlapját a tokaji lakosok?**
- _____
13. **Ön szerint van-e olyan program, amivel növelni lehetne az Írótabor népszerűségét Tokajban?**

14. Ön szerint van-e olyan előadó, aki több tokaji lakost vonzana az Író tábor rendezvényére?

15. Ön szerint a helyi (tokaji) diákok körülbelül hány százaléka vesz részt a Tokaji Író tábor programjain?

16. Ön szerint mivel lehetne a diákokat arra ösztönözni, hogy többen részt vegyenek a programokon?

17. Ön szerint a pedagógusok mivel ösztönözhetnék a részvételre a diákokat?

18. Ön szerint a közoktatásra milyen hatást gyakorol a Tokaji Író tábor?

19. Egyéb észrevétel, megjegyzés:

Köszönöm a válaszadását!

9.3 Kérdőív a tokaji középiskolás diákokhoz

Kérdőív

Kedves Megkérdezett!

„Hagyomány és újítás határmezsgyéjén – Tokaji Írótábor 1972-2012” címmel szakdolgozatot írok az Eszterházy Károly Főiskola Informatikus könyvtáros szakán. A kutatás célja, hogy megtudjam, mennyire ismerik a Tokaj középiskoláinak diákjai a Tokaji Írótábort. Az alábbi kérdőív kitöltésével jelentősen segítenéd a dolgozatom írását és a kutatási munkámat. Előre is köszönöm az együttműködést és a kérdőív kitöltésére áldozott idődet.

A kérdőív kitöltése névtelen!

Nemed? *(Aláhúzással jelöld)*

Lány

Fiú

Hány éves vagy?

Melyik iskolába jársz? *(Aláhúzással jelöld)*

Tokaji Ferenc Gimnázium Szakközépiskola és Kollégium
Kereskedelmi és Idegenforgalmi Szakközépiskola

Hányadik évfolyamos vagy?

Milyen tagozatra jársz?

1, Hallottál-e már a Tokaji Írótáborról? *(Aláhúzással jelöld)*

Igen

Nem

Talán

2, Az iskolában tanultatok-e valamit a Tokaji Írótáborról? *(Aláhúzással jelöld)*

Igen

Nem

Talán

3, Milyen helyeken olvastál már a Tokaji Írótáborról?

4, Tudod-e, hogy az éven hányadik Tokaji Írótabort rendezik meg? (Aláhúzással jelöld)

Igen, a

Nem

5, Részt vettél-e már a Tokaji Írótabor valamelyik rendezvényén? (Aláhúzással jelöld)

Igen *Kérlek a 8. kérdésnél folytasd a kitöltést!*

Nem *Kérlek a 6. kérdésnél folytasd a kitöltést!*

6, Miért nem mentél el eddig?

7, Mi lenne az a program, ami miatt szívesen elmennél a Tokaji Írótaborba?

8, Tudnál-e olyan irodalmárokat, előadókat, írókat, költőket stb. felsorolni, akiket tudod kötni a Tokaji Írótaborhoz?

9, Lenne-e olyan kortárs költő, akivel szívesen találkoznál vagy meghallgatnád az előadását?

10, Lenne –e olyan költő, író akiről szívesen hallanál előadást?

11, El mennél-e a Tokaji Írótabor egyik rendezvényére, ha iskolai időben lenne?

12, Hallottál-e már a Millenniumi Irodalmi Emlékparkról? (Aláhúzással jelöld)

Igen

Nem

Talán

13, Tudod-e, hol található meg a Millenniumi Irodalmi Emlékpark? (Aláhúzással jelöld)

Igen

Nem

Talán

14, Tudnál felsorolni olyan írókat, akiknek emléktáblája van elhelyezve a Millenniumi Irodalmi Emlékparkban?

15, Meg tudod-e mondani, hogy mi alapján állítanak az íróknak emléktáblát?

16, Milyen program lenne az, ami érdekelne, és ami miatt minden éven ellátogatnál a Tokaji Író táborban?

17, Egyéb észrevétel, megjegyzés:

Köszönöm a válaszadást!

9.4 *Nép Írók Emlékfala (Tiszaladány)*

9.5 Millenniumi Irodalmi Emlékpark (Tokaj)

